

Nr 70.

Ankom till riksdagens kansli den 7 juni 1921 kl. 9 f. m.

Utlåtande, angående reglering av avlöningsförhållanden m. m. vid riksdagens verk.

I anledning av framställningar från fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret uppdrog Kungl. Maj:t den 18 juni 1920 åt löneredningskommittén att i samband med utförandet av det kommittén den 31 december 1919 meddelade uppdrag att verkställa utredning beträffande definitiv löneredning för befattningshavare vid statsdepartementen, centrala ämbetsverken och fängvårdsstaten verkställa utredning och avgiva förslag till ny löneredning för riksbankens resp. riksgäldskontorets personal.

Vidare har Kungl. Maj:t, i anledning av framställning från styrelsen för riksdagsbiblioteket, den 10 december 1920 uppdragit åt löneredningskommittén att, i samband med utförandet av nyssnämnda uppdrag, verkställa utredning och avgiva förslag till ny löneredning för riksdagsbibliotekets personal.

Därjämte har i en inom riksdagens andra kammare av herr *Pettersson* i Södertälje väckt, till bankoutskottet hänvisad motion nr 114 förslag framställts om förhöjd avlöning åt riksdagens justitieombudsman och riksdagens militieombudsman samt tjänstemännen å deras expeditioner. I anledning härav har utskottet i vederbörlig ordning anhållit om utverkande av Kungl. Maj:ts befallning till förenämnda kommitté att avgiva och till utskottet inkomma med utlåtande i detta ärende.

Med skrivelse den 16 april 1921, som den 26 samma månad inkommit till bankoutskottet, har kommittén överlämnat betänkande angående reglering av löneförhållanden m. m. för samtliga riksdagens verk, innefattat i delen LXIV av kommitténs tryckta betänkanden.

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 8 saml. 56 häft. (Nr 70.)

Enligt vad som framgår av kommitténs berörda skrivelse, hava vid behandlingen av ifrågavarande ärende såsom särskilda ledamöter i kommittén deltagit fullmäktigen i riksbanken R. Norberg och bankosekreteraren E. Langborg, fullmäktigen i riksgäldskontoret greve G. Lagerhjelke samt justitieombudsmannen och militieombudsmannen. Dessutom hava såsom sakkunniga biträden varit inkallade representanter för tjänstepersonalen vid här ifrågavarande verk.

Över betänkandet hava yttranden till utskottet avgivits den 28 april 1921 av fullmäktige i riksbanken samt den 2 maj 1921 av fullmäktige i riksgäldskontoret och av styrelsen för riksdagsbiblioteket. Dessa yttranden äro såsom bilagor fogade vid detta utlåtande.

Vidare hava justitieombudsmannen och militieombudsmannen inför utskottet personligen redogjort för de med löneregleringen sammanhängande förhållandena vid deras expeditioner ävensom beträffande dessa framfört vissa önskemål.

Dessutom hava till utskottet inkommit framställningar dels från riksbankstjänstemännens förening dels ock från olika grupper av tjänstemän inom riksbanken.

I avseende å den av kommittén förebragta utredningen jämte de vid betänkandet fogade reservationer får utskottet hänvisa till berörda betänkande.

Utskottet.

Genom det avlöningsreglemente, som jämlikt 1919 års riksdags beslut utfärdats för tjänstemän vid de s. k. kommunikationsverken, har ett gemensamt lönesystem för dessa verk kommit till stånd, varjämte åtskilliga i lönetekniskt hänseende nya principer vunnit tillämpning. I anslutning härtill uppgjordes av löneregleringskommittén förslag till ny definitiv lönereglering för befattningshavare vid statsdepartementen och de centrala ämbetsverken; och har riksdagen numera i huvudsak godkänt nämnda förslag. Sedan alltså huvudgrunderna för det nya lönesystemet blivit av riksdagen godkända för tillämpning på förenämnda befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, har löneregleringskommittén för sin del icke ansett någon tvekan böra råda rörande lämpligheten att tillämpa samma huvudgrunder vid revision av löneförhållandena inom riksdagens verk, på det att därigenom inom denna del av statsförvaltningen måtte bli va gällande den enhetlighet i avlöningsgrunder, som man önskat genomföra med ifrågavarande lönesystem.

Kommittén har därför förordnat, att i anslutning härtill nya lönebestämmelser utfärdas för befattningshavare vid riksdagens verk, under vilken benämning kommittén sammanfattat riksbanken, riksgäldskontoret,

riksdagens hus, riksdagsbiblioteket samt justitie- och militieombudsmans-expeditionerna. Då de särskilda för dessa verk gällande lönestaterna redan nu i ett flertal hänseenden vore till sina huvuddrag likformiga, har kommittén funnit det lämpligast, att, med det för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk inom den civila statsförvaltningen antagna avlöningsreglemente såsom mönster, ett gemensamt avlöningsreglemente fastställdes för befattningshavare vid riksdagens verk.

I den mån för något av dessa verk vissa föreskrifter av beskaffenhet att icke böra ingå i avlöningsreglementet funnits erforderliga, hava särskilda bestämmelser härom syntes böra av riksdagen meddelas.

Bankoutskottet delar kommitténs uppfattning därom, att de nya löneprinciper, som på sätt ovan nämnts godkänts för stora grupper av statens befattningshavare, vinna tillämpning jämväl vid den revision av löneförhållandena inom riksdagens verk, som nu blivit ifrågasatt.

Kommittén har emellertid erinrat om de särskilda förhållanden, som vore rådande inom riksbanken; och har kommittén, med hänsyn till det ekonomiska ansvar, som vilade på en avsevärd del av riksbankens personal och som ansetts böra ställa denna personal i avlöningshänseende på ett högre plan än eljest vore erforderligt, funnit sig ej kunna lämna obeaktat, hurusom befattningshavarna vid riksbanken på grund av gällande bestämmelser om entledigande icke i allo vore tillförsäkrade den mera tryggade tjänsteställning, som i allmänhet tillkomme innehavare av ordinarie statstjänster. Vid 1914 års lönereglering ifrågasattes icke någon ändring i de uti berörda hänseende för riksbankens personal då bestående undantagsförhållandena; och har kommittén icke heller nu funnit anledning härtill.

Bankoutskottet, som delar den av kommittén sålunda uttalade mening, har vid granskning av kommitténs föreliggande förslag i stort sett kunnat ansluta sig till detsamma. Utskottet har emellertid i vissa hänseenden funnit skäl till avvikelser från kommitténs förslag.

Med hänsyn till den knappa tid, som för behandlingen av ifrågasvarande ärende stått utskottet till buds, har utskottet — även om utskottet på vissa punkter ej kunnat helt godkänna den av kommittén anförda motiveringen — ansett särskild motivering erforderlig, endast i den mån förändringar i kommitténs förslag ifrågasatts.

Utskottet vill först till behandling upptaga frågan om de särskilda ordinarie tjänsternas placering å löneplanen.

Beträffande 13:de lönegraden har kommittén erinrat, att den nuvarande andra tjänstegraden vid riksbankens huvudkontor och två största

Ang. löneplanen.

13:de lönegraden.

avdelningskontor samt i riksgäldskontoret vore i avlöningshänseende ställda mellan första och andra normalgraderna och att i anslutning härtill dithörande tjänster skulle med oförändrad lönenivå komma i fjortonde lönegraden. Kommittén har emellertid vid den närmare gradering av olika tjänster, vartill den nya löneplanen lämnade tillfälle, ansett, att vissa av ifrågavarande befattningar, med hänsyn till arbetets beskaffenhet och därmed förenat tjänsteansvar, vid en fullt rättvis bedömning borde kunna vidkännas någon relativ minskning i avseende på sin löneställning och hade kommittén därför stannat vid förslag att placera dessa befattningar i trettonde lönegraden. Sålunda har kommittén ansett, att till nämnda grad borde hänföras 25 tjänster vid huvudkontoret, 3 vid kontoret i Göteborg och 2 vid kontoret i Malmö samt 2 i riksgäldskontoret. Återstående tjänster i den nuvarande andra tjänstegraden vid nämnda verk hava föreslagits skola placeras i fjortonde lönegraden.

Vad beträffar den av kommittén sålunda verkställda uppdelningen av de nuvarande andragradstjänsterna, synes densamma vara tämligen godtycklig. Det lär nämligen enligt utskottets mening knappast låta sig göra att efter objektiva grunder verkställa en uppdelning av ifrågavarande tjänster, vilka med hänsyn till arbetets beskaffenhet torde få anses vara väsentligen ensartade. Under sådana förhållanden har utskottet icke ansett sig kunna biträda kommitténs förslag, att vissa av nu jämställda befattningshavare skulle få vidkännas en relativ löneminskning. Utskottet vill därför föreslå, att samtliga befattningar i riksbanken och i riksgäldskontoret inom den nuvarande andra graden hänföras till den 14:e lönegraden.

16:e löne-
graden.

I nuvarande 3:e graden är upptagen en andre bankosekreterare och har kommittén ansett denne tjänsteman böra placeras i 16:e lönegraden, varjämte för erhållande av likformighet med en sekreterarbefattning i riksgäldskontoret benämningen andra bankosekreterare skulle utbytas mot sekreterare. Den ifrågavarande befattningen inrättades vid 1917 års riksdag och framhölls därvid, att det skulle åligga dess innehavare att jämte bankosekreteraren övervaka och ansvara för arbetet å fullmäktiges och ombudsmannens expeditioner samt vid alla tillfällen, då bankosekreteraren vore frånvarande, övertaga dennes funktion.

Inom utskottet har ifrågasatts att med hänsyn till arten och beskaffenheten av de göromål, som åligga andre bankosekreteraren, uppföra denna befattning i 17:e lönegraden. Utskottet har likväl icke velat motsätta sig att, såsom kommittén föreslagit, befattningen för framtiden upptages i 16:e lönegraden. Detta skulle emellertid för den nuvarande andre

bankosekreteraren innebära en nedsättning av den tjänsteställning, denne hittills intagit, en nedsättning, som utskottet med hänsyn till hans långvariga och väl vitsordade tjänstgöring ansett icke böra ifrågakomma. Utskottet har därför funnit sig böra föreslå en särskild bestämmelse av innehåll, att den nuvarande innehavaren av befattningen må, så länge han kvarstår i densamma, erhålla en mot 17:e graden svarande tjänsteställning och således, med bibehållande av den nuvarande benämningen andre bankosekreterare, åtnjuta avlöning och pension med samma belopp som till sistnämnda grad hänfödda befattningshavare.

Kommittén har till den 18:e lönegraden hänfört bland annat två av bankokommissarierna, nämligen den kommissarie, som förestår revisionsavdelningen, benämnd förste revisor, samt den kommissarie, som förestår riksbankens bokföringsavdelning. Övriga bankokommissarier skulle däremot placeras i den 20:e lönegraden. Kommittén har härvidlag icke varit enhällig, i det att två av dess särskilda ledamöter, nämligen representanterna för riksbanken, påyrkat, att samtliga befattningar i fjärde graden måtte hänföras till 20:e lönegraden. Fullmäktige i riksbanken hava också anslutit sig till denna avvikande mening och beträffande förste revisorn erinrat, att göromålen i dennes tjänst vore förenade med sådant ansvar och av sådan betydelse för riksbankens inre förvaltning, att det enligt fullmäktiges mening ej vore lämpligt eller tillrädligt, att han placerades i en lägre lönegrad än övriga avdelningschefer. Vidare hava fullmäktige i avseende å chefen för bokföringsavdelningen framhållit, hurusom arbetet med ledningen av riksbankens huvudbokföring och upprättandet av bankens bokslut prövats vara av så krävande art, att detsamma borde anförtros åt en tjänsteman i kommissariegrad.

18:e löne-
graden.

Utskottet delar den av fullmäktige sålunda uttalade meningen. Särskilt med hänsyn till kontrollen och revisionen inom riksbankens inre förvaltning synes det nödvändigt, att föreståndaren för revisionsavdelningen erhåller samma tjänsteställning som övriga bankokommissarier. Beträffande föreståndaren för bokföringsavdelningen fullgör denne ett särdeles ansvarsfullt och viktigt arbete, vilket icke kan anses inskränka sig till rena bokhållerigöromål. Under sådana förhållanden har utskottet funnit vägande skäl tala för att även här ifrågavarande kommissarier hänföras till 20:e lönegraden.

Kommittén har föreslagit, att vid riksbankens huvudkontor måtte inrättas 8 nya kvinnliga biträdesbefattningar, av vilka 4 skulle placeras i 5:e och 4 i 3:e lönegraden i löneplanen för kvinnliga tjänstemän, samt vid varterdera av riksbankens avdelningskontor i Göteborg och Malmö två

Kvinnliga
biträden.

i 3:e lönegraden. Då för närvarande vid huvudkontoret tjänstgöra 26 extra kvinnliga biträden, har utskottet för att förbättra proportionen mellan de extra och de ordinarie biträdena ansett sig böra föreslå, att ytterligare 5 nya ordinarie befattningar för kvinnliga tjänstemän uppföras med placering i 1:a lönegraden. På enahanda sätt torde vid riksgäldskontoret, utöver av kommittén föreslagna 6 befattningar, ytterligare 3 sådana böra upptagas i staten. Ifrågavarande tjänstemän i första lönegraden torde, i likhet med vad som gäller inom kommunikationsverken, böra benämnas kontorsbiträden.

*Förslag till
avlönings-
reglemente.*

Kommitténs förslag till gemensamt avlöningsreglemente för befattningshavare vid riksdagens verk ansluter sig i allt väsentligt till det av 1921 års riksdag antagna avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen.

Vid utarbetandet av förslaget till avlöningsreglemente för riksdagens verk har emellertid kommittén funnit jämkningar i förberörda reglemente uti åtskilliga avseenden nödvändiga.

De bestämmelser och föreskrifter, som enligt nyssnämnda reglemente skola i skilda hänseenden meddelas av Kungl. Maj:t och riksdagen, hava beträffande riksdagens verk av kommittén ansetts böra beslutas endast av riksdagen. Där enligt reglementet för den civila statsförvaltningen det tillkommer Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser, föreskrifter eller medgivanden, har kommittén beträffande riksdagens verk funnit sådana i regel böra meddelas av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamt.

I sistnämnda avseende har utskottet icke kunnat ansluta sig till kommitténs förslag. Det synes nämligen icke vara nödvändigt eller ens lämpligt, att för avgörande av sådana frågor, som av kommittén föreslagits skola hänföras till gemensam behandling, såsom till exempel anställande av gift kvinna, fastställande av grunder för erhållande av läkarvård, flyttning till annan tjänst m. m., samtliga fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret sammanträda, utan torde här ifrågavarande uppdrag lämpligen böra anförtros åt en särskild delegation. Beträffande sammansättningen av denna delegation, för vilken instruktion torde böra utfärdas av bankoutskottet, synes densamma böra bestå av fem personer, nämligen två av fullmäktige i riksbanken och två av fullmäktige i riksgäldskontoret, utsedda av respektive fullmäktige för en tid av ett år, samt ordföranden i styrelsen för riksdagsbiblioteket, varjämte i ärenden, som angå justitie- och militieombudsmansexpeditionerna, vederbörande ombudsman bör deltaga i avgörandet. I anslutning härtill har utskottet efter samråd med depute-

rade i riksbanken och i riksgäldskontoret vidtagit härav betingade ändringar i de av kommittén utarbetade förslagen till avlöningsreglemente och bestämmelser i fråga om rätt till pension för ordinarie tjänstemän vid riksdagens verk, varjämte utskottet föreslagit införandet av en särskild paragraf, innefattande bestämmelser angående förenämnda delegerade.

Åt dessa delegerade torde jämväl böra överlåtas att utfärda nödiga föreskrifter i fråga om övergång på ny stat för de tjänstemän, å vilka avlöningsreglementet skulle äga tillämpning.

För de fall, som omförmälas i 26 § punkt 2 och 27 §, vilka avse ersättning för vissa resor samt för flyttningskostnad m. m., har utskottet, då dessa bestämmelser i tillämpningen i allmänhet torde komma att beröra endast riksbanken, ansett det vara tillfyllest, att avgörande träffas av den styrelse, varunder tjänstemannen lyder. Liknande ändring har utskottet ansett sig böra föreslå i 30 §, som innehåller bestämmelser angående utbetalande av särskild gottgörelse till tjänsteman. I samband härmed har utskottet även föreslagit vissa ändringar av redaktionell art i syfte att bringa de olika stadgandena i närmare överensstämmelse med varandra.

I 1 § av avlöningsreglementet för den civila statsförvaltningen föreskrives, att ordinarie befattningar skola, med de i punkt 1 av samma paragraf angivna undantag, tillsättas genom fullmakt eller genom konstitutiorial. Ehuru fullmakt nu förekommer vid vissa befattningar inom riksdagens verk, har kommittén, med hänsyn till att fullmakten, på grund av förefintliga bestämmelser om entledigande av befattningshavare i riksbanken och riksgäldskontoret, för dessa ej har samma betydelse som för statstjänstemän i allmänhet, ansett, att för framtiden även för ifrågasvarande befattningar i riksdagens verk fullmakten bör utbytas mot konstitutiorial.

*Fullmakt i
vissa fall.*

Detta innebär alltså, att även de uti 20:e lönegraden upptagna tjänstemännen i riksbanken skulle tillsättas genom konstitutiorial. Kommitténs förslag härutinnan har utskottet icke kunnat biträda. Utskottet anser nämligen att, så länge den nuvarande organisationen av riksbanken äger bestånd, det måste betraktas såsom ett oeftergivligt villkor att ifrågasvarande tjänstemän bibehållas vid den särskilda ställning, som de för närvarande intaga och vilken för övrigt har gammal hävd. Bestämmelser härom hava införts i 1 §.

För de fall, där enligt kommitténs förslag avgörandet skulle överlåtas åt fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamt, har kommittén icke ansett någon särskild föreskrift angående besvär över beslut i dylika frågor erforderlig. Det synes emellertid vara nödvändigt, att i avlöningsreglementet införa en sådan bestämmelse; och har utskottet

Besvärsrätt.

fördens skull ifrågasatt en ny paragraf, innehållande föreskrift att den, på vars rätt delegerades beslut kan inverka, må hos bankoutskottet anföra besvär. De sålunda föreslagna bestämmelserna ansluta sig till gällande föreskrifter för riksbanken, riksgäldskontoret och riksdagsbiblioteket i detta ämne.

Lönenämnd. I likhet med kommittén har utskottet ansett, att en särskild lönenämnd bör finnas för riksdagens verk med åligganden i enlighet med vad som finnes angivet i avlöningsreglementet för den civila statsförvaltningen. Det torde emellertid ur principiell synpunkt få anses vara mindre lämpligt, att nämnden utses av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamt. Utskottet föreslår därför, att valet av lönenämnd anförtros åt bankoutskottet, som jämväl torde böra fastställa instruktion för nämnden ävensom meddela bestämmelser om ersättning åt nämndens medlemmar m. m.

Särskilda bestämmelser till avlöningsreglementet. Vad angår kommitténs förslag till särskilda bestämmelser angående tillämpning av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk, torde det icke vara erforderligt att här särskilt föreskriva, att lönen för övermaskinisten jämväl innefattar ersättning för tillsyn å de elektriska anläggningarna i riksdagshuset m. m., då detta arbete åligger honom enligt gällande instruktion.

I anslutning till vad som ifrågasatts beträffande nuvarande andre bankosekreteraren har vidare en tilläggsbestämmelse av förut angivet innehåll här föreslagits.

Befattningshavare å övergångsstat. Å övergångsstat finnes för närvarande inom riksdagens verk uppförd bland andra vaktmästaren vid avdelningskontoret i Göteborg Gustaf Alfred Hansson, vilken enligt beslut av 1904 års riksdag åtnjuter personlig tillökning av sina tjänstgöringspenningar med 100 kronor om året, ett belopp som kvarstod jämväl vid 1914 års lönereglering. Då enligt kommitténs mening denne befattningshavare torde finna med sin fördel förenligt att ingå på den nu föreslagna staten, har hans upptagande på övergångsstat åtminstone för närvarande icke funnits vara erforderligt.

I likhet med fullmäktige finner emellertid utskottet det vara fullt överensstämmande med riksdagens förut angående Hansson fattade beslut, att även vid denna lönereglering för honom å övergångsstat uppföres det personliga arvode, som utöver anslagen avlöning av riksdagen tillerkänts honom.

Pensionsförehållanden. I huvudsaklig anslutning till de pensionsföreskrifter, som gälla beträffande befattningshavarna vid det största av riksdagens verk, riksbanken, har kommittén med beaktande jämväl av de numera godkända pro-

visoriska pensionsbestämmelserna för tjänstemän inom den civila statsförvaltningen, framlagt förslag till bestämmelser i fråga om rätt till pension för ordinarie tjänstemän vid riksdagens verk. Pensionsåldern har av kommittén föreslagits till 67 år i stället för, såsom nu gäller för riksbanken och riksgäldskontoret, 65 år.

Med hänsyn till arten av det ansträngande arbete, som åligger befattningshavarna inom riksbanken, har utskottet ansett en utsträckning av pensionsåldern icke vara förenlig med bankens intressen och därför föreslagit, att den nuvarande pensionsåldern bibehålles oförändrad. Av enahanda skäl torde även för befattningshavarna vid riksdagens hus böra fastställas nyssnämnda lägre pensionsålder. Utskottet förutsätter därvid, att vederbörande myndighet kommer att begagna sig av den i 8 § av de föreslagna pensionsbestämmelserna medgivna befogenheten att låta med pensionsberättigad tjänstemans avsked anstå, där så prövas lämpligt.

Beträffande riksbankens mindre avdelningskontor har kommittén ifrågasatt vissa organisatoriska ändringar av mera omfattande betydelse. Sedan under åren 1914, 1915 och 1916 vid nio av kontoren genomförts viss förenklad organisation, har såväl av kontorsföreståndarna vid dessa kontor som från fullmäktiges sida framhållits, hurusom denna förenklade organisation numera icke kunde anses i alla avseenden ändamålsenlig, dels med hänsyn till den omfattning riksbankens rörelse numera tagit, dels ock ur kontrollsynpunkt.

*Återgång
till äldre
organisation
av vissa utav
riksbankens
avdelnings-
kontor.*

Fullmäktige hava fördenskull funnit sig övertygade om behovet av en återgång vid nämnda kontor till samma organisation av styrelsen och liknande uppsättning av tjänstemän som vid övriga avdelningskontor å andra orter än Göteborg och Malmö. Kommittén har ansett sig böra ansluta sig till fullmäktiges sålunda angivna ståndpunkt och förordat, att styrelserna för ifrågavarande nio kontor erhålla liknande sammanställning som vid andra mindre avdelningskontor ävensom att vid vart och ett av dessa kontor ånyo tillsättes en kamrerare.

Även utskottet delar den av fullmäktige och kommittén företrädade uppfattningen, att ifrågavarande nio kontor böra erhålla samma organisation som övriga mindre kontor. En sådan förändring torde särskilt ur kontrollsynpunkt vara erforderlig. Ett genomförande av förslaget synes utskottet därjämte stå i överensstämmelse med den uppfattning, som vid åtskilliga tillfällen gjort sig gällande inom riksdagen och särskilt inom andra kammaren i fråga om önskvärdheten av att avdelningskontoren i större utsträckning trädde i direkt förbindelse med allmänheten och lär för övrigt utgöra en nödvändig förutsättning för att riksbanken

även vid ifrågavarande kontor skall kunna på ovan antytt sätt utvidga sin verksamhet.

Såsom en följd av den föreslagna förändringen skulle nu utgående särskilda kassavårdararvoden å sammanlagt 6,300 kronor icke vidare erfordras.

Jämväl i ett annat avseende har utskottet ansett sig böra särskilt beröra kommitténs förslag rörande vissa organisatoriska spørsmål. Kommittén har föreslagit, att två av de fyra extra ordinarie eldare, som för närvarande hava sysselsättning i riksdagens hus, skulle uppföras på ordinarie stat. Visserligen torde det kunna ifrågasättas, huruvida en så stor personal verkligen erfordras och under hela året kan beredas full sysselsättning. Då emellertid tillfälle till utförande av reparationsarbeten under sommarmånaderna alltid torde förefinnas, har utskottet, om än med tvekan, funnit sig böra biträda kommitténs förslag.

I samband härmed har utskottet ansett sig böra föreslå, att biträdande maskinisten måtte benämnas biträdande maskinist och reparatör.

Utskottet har slutligen att yttra sig angående avlöningsförhållanden för justitieombudsmannen och militieombudsmannen samt tjänstemännen å deras expeditioner.

Vad först angår justitieombudsmannen och militieombudsmannen, hava dessa icke ansetts böra medtagas i avlöningsreglementet för riksdagens verk. Då de enligt regeringsformen skola i alla avseenden anses lika med Konungens justitiekansler, åtnjuta de för närvarande, i likhet med denne, en avlöning av 11,000 kronor eller samma avlöning som generaldirektörer i normalgrad. Därtill kommer en tillfällig löneförbättring av 1,500 kronor. Från och med år 1922 erhåller justitiekanslern liksom flertalet generaldirektörer en avlöning av 17,040 kronor, motsvarande 3:e lönegraden i avdelning A i löneplanen uti avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen.

I den här ovan omförmälda motionen, till vilken utskottet tillåter sig att hänvisa, har hemställts, att avlöningen till justitie- och militieombudsmännen måtte från och med år 1922 utgå med ett arvode av 19,000 kronor eller samma belopp, som enligt nyssberörda avlöningsreglemente kommer att utgå till vissa generaldirektörer, vilkas befattningar tillsätts genom förordnande på viss tid.

Kommittén har emellertid ansett, att ifrågavarande avlöning fortfarande borde sättas lika med vad i detta hänseende blivit bestämt för justitiekanslern, eller alltså till 17,040 kronor, att utgå som arvode.

Utskottet ansluter sig för sin del till kommitténs uppfattning i detta avseende.

Enligt gällande instruktioner äga riksdagens ombudsmän att antaga och entlediga tjänstemännen vid sina expeditioner. I enlighet härmed hava dessa tjänstemän antagits förmedelst förordnanden, vilka när som helst kunnat återkallas.

Kommittén, som till prövning upptagit spørgsmålet om beredande åt ifrågavarande tjänstemän av en fastare anställning, än de hittills innehaft, har därvid kommit till den uppfattningen, att övervägande skäl talade för en sådan fastare anställning. Med hänsyn till tjänstemännens ständigt ökade arbetsbörda och vikten av deras befattningar, som gång efter annan måst föranleda vissa tjänsters överflyttande till högre lönegrad, har kommittén ansett det icke vara mera än rimligt, att befattningarnas innehavare erhöles en lika tryggad ställning, som tillkomme tjänstemän i motsvarande lönegrader inom riksbanken och riksgäldskontoret, och därför hemställt, att tjänstemännen å ifrågavarande expeditioner i samband med förevarande lönereglering måtte beredas ordinarie anställning.

I likhet med en reservant inom kommittén har utskottet icke kunnat biträda förslaget, att expeditionssekreterarbefattningarna uppföras på ordinarie stat. Genom en dylik åtgärd torde nämligen möjligheten minskas att vid varje tidpunkt hålla dessa tjänster besatta på ett fullt tillfredsställande sätt. Utskottet har därför ansett, att expeditionssekreterarna fortfarande böra tillsättas genom förordnande och förutsätter därvid, att dessa befattningar komma att betraktas såsom övergångsplatser. Avlöningen torde, såsom kommittén ifrågasatt, böra bestämmas till samma belopp, som tillkommer byråchef, varjämte utskottet, i avslutning till vad såväl justitieombudsmannen som militieombudsmannen inför utskottet uttalat, ansett benämningen expeditionssekreterare böra utbytas mot byråchef.

Vad övriga befattningshavare vid justitieombudsmannens och militieombudsmannens expeditioner angår, har utskottet icke haft något att erinra mot att de uppföras på ordinarie stat liksom icke heller mot de föreslagna avlöningsbeloppen. Emellertid torde, såsom en garanti för möjligheten att vid ifrågavarande expeditioner erhålla de mest kvalificerade personer, det böra beredas vederbörande ombudsman tillfälle att, där så anses erforderligt, under viss kortare tid före tjänstens tillsättande, pröva vederbörandes skicklighet för densamma. En föreskrift i sådant syfte har införts i förslaget till särskilda bestämmelserna till avlöningsreglementet.

För att bereda möjlighet för den nuvarande innehavaren av byrå-

intendentsbefattningen å militieombudsmansexpeditionen, vilken innevarande år uppnår en ålder av 65 år och på grund härav vid ett ledigförklarande av tjänsten icke torde kunna ifrågakomma till densamma, att kvarstå i tjänst intill dess han uppnått den av utskottet förordade pensionsåldern av 67 år, har dessutom föreslagits en övergångsbestämmelse av innehåll att med tillsättandet av ifrågavarande befattning må anstå under högst två år.

Förslaget om uppförande av några tjänstemän på ordinarie stat påkalla vissa ändringar i de för ombudsmännen gällande instruktioner, varom förslag i vederbörlig ordning torde komma att föreläggas riksdagen.

Avlönings-
stater.

Vad angår de av kommittén föreslagna lönestaterna för riksbanken och riksgäldskontoret, torde de av utskottet föreslagna ändringarna beträffande placeringen av vissa tjänster icke vara av beskaffenhet att påkalla någon ändring i de uti staterna upptagna kostnadsbeloppen, vilka för övrigt uppförts såsom förslagsanslag.

Under åberopande av vad sålunda förekommit får utskottet hemställa,

1:o) att riksdagen må beträffande befattningshavare vid riksdagens verk;

a) godkänna det vid detta utlåtande fogade förslag (bil. 1) till avlöningsreglemente för befattningshavare vid riksdagens verk jämte vid sagda reglemente fogad tjänsteförteckning;

b) godkänna det vid detta utlåtande fogade förslag (bil. 2) till särskilda bestämmelser angående tillämpning av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk;

c) godkänna det vid detta utlåtande fogade förslag (bil. 3) till bestämmelser i fråga om rätt till pension för ordinarie tjänstemän vid riksdagens verk;

d) medgiva, att från och med år 1922 avlöningen till expeditionssekreterarna vid justitie- och militieombudsmansexpeditionerna, benämnda byråchefer, må utgå med samma belopp och efter enahanda grunder, som enligt ovan omförmälda avlöningsreglemente gälla för befattningshavare i 20:e lönegraden;

e) medgiva, att delegerade, som omförmälas i 34 § av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk, må, i huvudsaklig överensstämmelse

melse med de av löneregleringskommittén i dess betänkande angående reglering av löneförhållanden m. m. vid riksdagens verk angivna grunder, utfärda nödiga bestämmelser i fråga om övergång på ny stat för de tjänstemän, å vilka avlöningsreglementet skulle äga tillämpning;

f) besluta, att, där tjänsteman, å vilken det föreslagna avlöningsreglementet skulle äga tillämpning, enligt dittills gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen av löning som tillfällig löneförbättring — i förskott, skall vid ingången av januari månad 1922 till honom utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av år 1921 innehade, i förskott uppburit för januari månad 1922, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för tjänsteman, som utöver kontant avlöning åtnjuter fri bostad jämte bränsle och belysning men enligt de föreslagna nya bestämmelserna för framtiden ej skall åtnjuta dylik förmån, bör ökas med värdet, enligt vederbörande myndighets uppskattning, av denna förmån för en månad;

g) medgiva, att kostnaderna för senast berörda övergångsanordning må bestridas av de i vederbörande stater föreslagna anslagsposterna till avlöning åt ordinarie tjänstemän;

h) medgiva, att kostnaderna för de förmåner, som omförmälas i 7, 25, 26, 27, 28 och 31 §§ av förslaget till avlöningsreglemente, må bestridas i enlighet med de grunder, löneregleringskommittén i sitt förut omförmälda betänkande angivit;

i) medgiva, att, därest delegerade, som omförmälas i 34 § av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk, så finna erforderligt, den i berörda reglemente omförmälda lönenämnden må träda i verksamhet redan under år 1921; och

j) fastställa stater för vederbörande verk i överensstämmelse med vid detta utlåtande fogade förslag (bil. 4); samt

2) att förenämnda motion II: 114 må anses besvarad genom vad utskottet här ovan hemställt.

Stockholm den 7 juni 1921.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson, Öhngren, Vindahl, Wigforss, Walles, Andersson* i Hägelåkra och *Malmberg* samt

av andra kammaren: herrar *Kristensson, Gustafsson* i Örebro, *Janson* i Kungsör, *Sommelius, Ryberg, Borggren, Wikström* och *Bäcklund*.

Reservationer

i fråga om löneplanen:

av herr *Bäcklund*, som inom utskottet yttrat, dels att brandmästaren och övervaktmästaren samt maskinisten, båda vid riksbankens huvudkontor, måtte placeras i 7:e lönegraden, dels ock att förste bankvaktmästaren och vice brandmästaren därstädes måtte uppföras i 6:e lönegraden; samt

av herr *Vindahl*, som anförde:

»Då enligt min mening övertygande skäl icke anförts för en avvikelse från löneregleringskommitténs förslag angående uppdelning av nuvarande andra gradens tjänster på 13:e och 14:e lönegraderna, har jag icke kunnat biträda utskottets förslag utan inom utskottet yrkat bifall till kommitténs förslag oförändrat.»

i fråga om pensionsåldern:

av herr *Wikström*, som inom utskottet yrkat bifall till kommitténs förslag beträffande pensionsåldern; samt

av herrar *Borggren* och *Bäcklund*, vilka yrkat, att pensionsåldern måtte för samtliga befattningshavare vid riksdagens verk bestämmas till 65 år.

Bilaga 1.

Förslag
till
Avlöningsreglemente
för
befattningshavare vid riksdagens verk.

1 avd. Ordinarie tjänstemän.

1 kap. Allmänna bestämmelser.

1 §.

1. De i 2 kap. av detta reglemente avsedda befattningar tillsättas genom förordnande på viss tid.

2. Övriga ordinarie befattningar tillsättas, i enlighet med därför gällande föreskrifter, antingen genom fullmakt eller genom konstitutorial.

3. Antalet ordinarie befattningar vid vederbörande verk fastställas av riksdagen.

2 §.

1. Ordinarie tjänsteman äger åtnjuta *avlöning* enligt de i detta reglemente givna föreskrifter och under de i detsamma stadgade villkor ävensom i enlighet med de särskilda föreskrifter, som kunna varda av riksdagen beslutade.

2. Avlöning utgår, där ej annorlunda i reglementet stadgas, från och med den dag, tjänsten tillträdes, till och med den dag, tjänstemannen avgår på grund av avsked, entledigande eller dödsfall.

3. Utbetalning av avlöning sker månadsvis i efterskott.

4. Angående tjänstemans rätt till pension samt skyldighet att avgå från tjänsten är särskilt stadgat.

3 §.

1. Med ordinarie befattning må icke förenas annan tjänst å rikets eller riksdagens stat, ej heller, utan att sådant medgivits genom beslut av riksdagen, å kommuns stat.

2. Med ordinarie befattning må ej heller förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroy eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, så framt ej den myndighet, varunder tjänstemannen lyder, efter prövning att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för utövande av tjänsten, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas.

4 §.

Gift kvinna må kunna erhålla ordinarie anställning allenast efter medgivande i varje särskilt fall av delegerade, som i 34 § sägs. Gäller frågan anställning å justitieombudsmannens eller militieombudsmannens expedition, skola ombudsmännen deltaga i frågans behandling.

Därest kvinnlig innehavare av ordinarie befattning ingår äktenskap, skall hon icke vara skyldig att av sådan anledning avgå från befattningen, så framt icke den myndighet, varunder hon lyder, finner det nödigt med hänsyn till befattningens behöriga upprätthållande.

2 kap. Ordinarie tjänstemän, som tillsättas genom förordnande.

5 §.

För följande befattningar utgår *arvode*, för år räknat, med nedan nämnda belopp:

verkställande styrelseledamot vid riksbankens avdelningskontor i	
Göteborg eller Malmö	15,000 kronor
verkställande styrelseledamot vid annat riksbankens avdelnings-	
kontor	12,000 ,

6 §.

I fråga om semester med oavkortat arvode för i detta kapitel avsedd befattningshavare samt om avlöning vid annan ledighet ävensom beträffande ersättning i förekommande fall till vikarie gäller vad därom är särskilt stadgat.

7 §.

Avlider befattningshavare, som avses i detta kapitel, skall till hans dödsbo såsom *begravningshjälp* utbetalas ett belopp av 500 kronor.

3 kap. Ordinarie tjänstemän, som tillsättas genom fullmakt eller konstitutorial.

8 §.

1. För befattning, som jämlikt 1 § 2 mom. tillsättes genom fullmakt eller genom konstitutorial, utgår *lön* enligt den under 9 § införda *löneplan*, vilken för varje lönegrad upptager vissa *löneklasser* med särskilda, för olika *ortsgrupper* fastställda lönebelopp.

I den vid detta reglemente fogade *tjänsteförteckning* anges, till vilken lönegrad varje särskild befattning är att hänföra.

De orter, där tjänstemännen äro stationerade, fördelas å de uti löneplanen upptagna sju ortsgrupper i enlighet med vad Kungl. Maj:t fastställt för befattningshavare vid den civila statsförvaltningen på grundval av utredning rörande de för orterna gällande allmänna levnadskostnaderna.

Den löneklass inom lönegraden, enligt vilken tjänstemannens lön skall utgå, fastställas i enlighet med föreskrifterna i 10—13 §§, och bestämmas lönebeloppet inom klassen efter den ortsgrupp, till vilken tjänstemannens stationeringsort blivit hänförd.

2. Förutom lön kunna utgå *kallortstillägg* enligt stadgandet i 14 § samt de särskilda *förmåner och ersättningar*, som omförmälas i 25—29 §§.

9 §.

Löneplan.

Avdelning A. För manliga tjänstemän.

Lönegrad.	Löne- klass.	O r t s g r u p p.						
		A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1:a lönegraden	1	1,980	2,070	2,160	2,250	2,340	2,430	2,520
	2	2,100	2,196	2,292	2,388	2,484	2,580	2,676
	3	2,220	2,322	2,424	2,526	2,628	2,730	2,832
	4	2,340	2,448	2,556	2,664	2,772	2,880	2,988
	5	2,460	2,574	2,688	2,802	2,916	3,030	3,144
2:a lönegraden	2	2,100	2,196	2,292	2,388	2,484	2,580	2,676
	3	2,220	2,322	2,424	2,526	2,628	2,730	2,832
	4	2,340	2,448	2,556	2,664	2,772	2,880	2,988
	5	2,460	2,574	2,688	2,802	2,916	3,030	3,144
	6	2,580	2,700	2,820	2,940	3,060	3,180	3,300
3:e lönegraden	3	2,220	2,322	2,424	2,526	2,628	2,730	2,832
	4	2,340	2,448	2,556	2,664	2,772	2,880	2,988
	5	2,460	2,574	2,688	2,802	2,916	3,030	3,144
	6	2,580	2,700	2,820	2,940	3,060	3,180	3,300
	7	2,730	2,856	2,982	3,108	3,234	3,360	3,486
4:e lönegraden	4	2,340	2,448	2,556	2,664	2,772	2,880	2,988
	5	2,460	2,574	2,688	2,802	2,916	3,030	3,144
	6	2,580	2,700	2,820	2,940	3,060	3,180	3,300
	7	2,730	2,856	2,982	3,108	3,234	3,360	3,486
	8	2,880	3,012	3,144	3,276	3,408	3,540	3,672
5:e lönegraden	6	2,580	2,700	2,820	2,940	3,060	3,180	3,300
	7	2,730	2,856	2,982	3,108	3,234	3,360	3,486
	8	2,880	3,012	3,144	3,276	3,408	3,540	3,672
	9	3,060	3,198	3,336	3,474	3,612	3,750	3,888
	10	3,240	3,384	3,528	3,672	3,816	3,960	4,104

Lönegrad.	Löne- klass.	O r t s g r u p p.						
		A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
6:e lönegraden	8	2,880	3,012	3,144	3,276	3,408	3,540	3,672
	9	3,060	3,198	3,336	3,474	3,612	3,750	3,888
	10	3,240	3,384	3,528	3,672	3,816	3,960	4,104
	11	3,450	3,600	3,750	3,900	4,050	4,200	4,350
	12	3,660	3,816	3,972	4,128	4,284	4,440	4,596
7:e lönegraden	10	3,240	3,384	3,528	3,672	3,816	3,960	4,104
	11	3,450	3,600	3,750	3,900	4,050	4,200	4,350
	12	3,660	3,816	3,972	4,128	4,284	4,440	4,596
	13	3,960	4,122	4,284	4,446	4,608	4,770	4,932
	14	4,260	4,434	4,608	4,782	4,956	5,130	5,304
8:e lönegraden	11	3,450	3,600	3,750	3,900	4,050	4,200	4,350
	12	3,660	3,816	3,972	4,128	4,284	4,440	4,596
	13	3,960	4,122	4,284	4,446	4,608	4,770	4,932
	14	4,260	4,434	4,608	4,782	4,956	5,130	5,304
	15	4,560	4,746	4,932	5,118	5,304	5,490	5,676
9:e lönegraden	12	3,660	3,816	3,972	4,128	4,284	4,440	4,596
	13	3,960	4,122	4,284	4,446	4,608	4,770	4,932
	14	4,260	4,434	4,608	4,782	4,956	5,130	5,304
	15	4,560	4,746	4,932	5,118	5,304	5,490	5,676
	16	4,860	5,058	5,256	5,454	5,652	5,850	6,048
10:e lönegraden	13	3,960	4,122	4,284	4,446	4,608	4,770	4,932
	14	4,260	4,434	4,608	4,782	4,956	5,130	5,304
	15	4,560	4,746	4,932	5,118	5,304	5,490	5,676
	16	4,860	5,058	5,256	5,454	5,652	5,850	6,048
	17	5,160	5,370	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420
11:e lönegraden	14	4,260	4,434	4,608	4,782	4,956	5,130	5,304
	15	4,560	4,746	4,932	5,118	5,304	5,490	5,676
	16	4,860	5,058	5,256	5,454	5,652	5,850	6,048
	17	5,160	5,370	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420
	18	5,520	5,736	5,952	6,168	6,384	6,600	6,816

Lönegrad.	Löne- klass.	O r t s g r u p p.						
		A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
12:e lönegraden	16	4,860	5,058	5,256	5,454	5,652	5,850	6,048
	17	5,160	5,370	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420
	18	5,520	5,736	5,952	6,168	6,384	6,600	6,816
	19	5,880	6,102	6,324	6,546	6,768	6,990	7,212
13:e lönegraden	17	5,160	5,370	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420
	18	5,520	5,736	5,952	6,168	6,384	6,600	6,816
	19	5,880	6,102	6,324	6,546	6,768	6,990	7,212
	20	6,300	6,528	6,756	6,984	7,212	7,440	7,668
14:e lönegraden	18	5,520	5,736	5,952	6,168	6,384	6,600	6,816
	19	5,880	6,102	6,324	6,546	6,768	6,990	7,212
	20	6,300	6,528	6,756	6,984	7,212	7,440	7,668
	21	6,720	6,954	7,188	7,422	7,656	7,890	8,124
15:e lönegraden	20	6,300	6,528	6,756	6,984	7,212	7,440	7,668
	21	6,720	6,954	7,188	7,422	7,656	7,890	8,124
	22	7,140	7,380	7,620	7,860	8,100	8,340	8,580
	23	7,620	7,860	8,100	8,340	8,580	8,820	9,060
16:e lönegraden	22	7,140	7,380	7,620	7,860	8,100	8,340	8,580
	23	7,620	7,860	8,100	8,340	8,580	8,820	9,060
	24	8,100	8,340	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540
	25	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020
17:e lönegraden	23	7,620	7,860	8,100	8,340	8,580	8,820	9,060
	24	8,100	8,340	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540
	25	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020
	26	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500
18:e lönegraden	24	8,100	8,340	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540
	25	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020
	26	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500
	27	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980

Lönegrad	Löne- klass.	O r t s g r u p p.						
		A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
19:e lönegraden	25	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020
	26	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500
	27	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980
	28	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980	11,220	11,460
20:e lönegraden	26	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500
	27	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980
	28	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980	11,220	11,460
	29	10,500	10,740	10,980	11,220	11,460	11,700	11,940

Avdelning B. För kvinnliga tjänstemän.

Lönegrad.	Löne- klass.	O r t s g r u p p.						
		A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1:a lönegraden	1	1,440	1,500	1,560	1,620	1,680	1,740	1,800
	2	1,560	1,620	1,680	1,740	1,800	1,860	1,920
	3	1,680	1,740	1,800	1,860	1,920	1,980	2,040
	4	1,800	1,860	1,920	1,980	2,040	2,100	2,160
2:a lönegraden	4	1,800	1,860	1,920	1,980	2,040	2,100	2,160
	5	1,920	1,983	2,046	2,109	2,172	2,235	2,298
	6	2,040	2,106	2,172	2,238	2,304	2,370	2,436
	7	2,160	2,229	2,298	2,367	2,436	2,505	2,574
3:e lönegraden	7	2,160	2,229	2,298	2,367	2,436	2,505	2,574
	8	2,280	2,352	2,424	2,496	2,568	2,640	2,712
	9	2,400	2,475	2,550	2,625	2,700	2,775	2,850
	10	2,550	2,628	2,706	2,784	2,862	2,940	3,018
4:e lönegraden	8	2,280	2,352	2,424	2,496	2,568	2,640	2,712
	9	2,400	2,475	2,550	2,625	2,700	2,775	2,850
	10	2,550	2,628	2,706	2,784	2,862	2,940	3,018
	11	2,700	2,784	2,868	2,952	3,036	3,120	3,204

Lönegrad.	Löne- klass.	O r t s g r u p p.						
		A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
5:e lönegraden	11	2,700	2,784	2,868	2,952	3,036	3,120	3,204
	12	2,850	2,940	3,030	3,120	3,210	3,300	3,390
	13	3,030	3,126	3,222	3,318	3,414	3,510	3,606
	14	3,210	3,312	3,414	3,516	3,618	3,720	3,828
6:e lönegraden	12	2,850	2,940	3,030	3,120	3,210	3,300	3,390
	13	3,030	3,126	3,222	3,318	3,414	3,510	3,606
	14	3,210	3,312	3,414	3,516	3,618	3,720	3,828
	15	3,390	3,501	3,612	3,723	3,834	3,945	4,056
7:e lönegraden	15	3,390	3,501	3,612	3,723	3,834	3,945	4,056
	16	3,600	3,714	3,828	3,942	4,056	4,170	4,284
	17	3,810	3,927	4,044	4,161	4,278	4,395	4,512
	18	4,020	4,140	4,260	4,380	4,500	4,620	4,740
8:e lönegraden	18	4,020	4,140	4,260	4,380	4,500	4,620	4,740
	19	4,260	4,380	4,500	4,620	4,740	4,860	4,980
	20	4,500	4,620	4,740	4,860	4,980	5,100	5,220
	21	4,800	4,920	5,040	5,160	5,280	5,400	5,520

10 §.

1. Vid tillträddandet av ordinarie tjänst erhåller tjänsteman, vare sig han förut innehade sådan tjänst eller ej, lön enligt lägsta löneklassen för den lönegrad, till vilken tjänsten hör, där ej föreskrifterna i 11, 12 eller 13 § giva anledning till avvikelse härutinnan.

2. Efter att hava tillhört en och samma löneklass under tre år uppflyttas tjänstemannen till närmast högre löneklass samt efter ytterligare tre år till den därpå följande högre löneklassen och så vidare, intill dess den för lönegraden fastställda högsta löneklassen uppnåtts, allt så framt ej annat följer av föreskrifterna i 11—13 §§.

3. Uppflyttning till högre löneklass sker vid ingången av kalenderkvartalet näst efter det, under vilket den för sådan uppflyttning stadgade tjänstetiden i den lägre löneklassen tilländagått.

I övrigt gäller såsom villkor för tjänstemans uppflyttning till högre löneklass:

a) att han under minst fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för vinnande av uppflyttning, skall hava bestritt sin egen eller på grund av för-

ordnande annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke skall föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller annan tjänstledighet med oavkortad lön eller ledighet för fullgörande av honom åliggande militär tjänstgöring;

b) att uppskov med uppflyttningen icke prövats böra äga rum med hänsyn till mindre väl vitsordad tjänstgöring under den tid tjänstemannen tillhört den lägre löneklassen; dock att härvid viss i tjänsten begången förseelse, för vilken tjänstemannen särskilt bestraffats, icke i och för sig må räknas honom till last, utan hänsyn därtill tagas, endast då förseelsen kan sägas karakterisera arten av tjänstgöringen i dess helhet; samt

c) att tjänstemannen icke redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han, enligt vad därom särskilt är stadgat, skall vara skyldig att avgå från tjänsten.

Beslut om uppskov av anledning, som i punkten b) sägs, må icke fattas utan att tjänstemannen lämnats tillfälle att förklara sig, och skall sådant beslut avse viss tid, minst ett och högst tre år. Vid uppskovstidens utgång skall uppflyttning ske, om ej tjänstgöringen under nämnda tid givit anledning till förnyat uppskov därmed.

4. Har tjänsteman, med tillämpning av föreskriften i 3 mom. punkten b), först efter viss tids uppskov blivit uppflyttad till högre löneklass, må vederbörande myndighet, på vars avgörande frågan om uppflyttning till högre löneklass ankommer, sedermera, om hans fortsatta tjänstgöring anses böra föranleda därtill, kunna förordna, att han för uppflyttning till än högre löneklass skall äga såsom tjänstetid tillgodoräkna sig jämväl den tid uppskovet varat.

11 §.

1. Om den, som tillträder ordinarie befattning, förut i statens tjänst utfört arbete, som må anses likvärdigt med eller av högre värde än det, han har att utföra å befattningen, må för bestämmandet av hans begynnelselön i denna befattning och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass tillgodoräknas honom den tid han i statens tjänst utfört sådant arbete; dock att, därest nämnda tid icke varit sammanhängande eller befattningshavaren under samma tid för arbetet åtnjutit vederlag, som varit mindre än i allmänhet för detsamma utgående ersättning, på delegerade, som i 34 § sägs, skall ankomma att, efter särskild prövning i varje fall, avgöra, om och i vilken mån sådan tid må räknas befattningshavaren till godo.

2. För samma ändamål, som avses i mom. 1, må befattningshavare, efter prövning av delegerade, som i 34 § sägs, i varje särskilt fall, helt eller delvis tillgodoräknas jämväl den tid, han utom statens tjänst utfört arbete, som ur det allmännas synpunkt må anses likvärdigt med eller av högre värde än det, han har att utföra å befattningen.

3. Vid sådant tillgodoräknande, varom i 1 och 2 mom. sägs, tages icke hänsyn till tid, som infallit, innan befattningshavaren uppnått en levnadsålder av 21 år.

4. Därest en tjänsteman vid tillämpning av eljest gällande bestämmelser skulle hava kommit i en högre löneklass, om han befordrats till befattningen senare än som skett, skall tjänstemannen uppflyttas till den löneklass, som erfordras för att nämnda förhållande må utjämnas.

12 §.

1. Därest ordinarie tjänsteman vid befordran till tjänst inom högre lönegrad åtnjöt eller från tiden för den högre tjänstens tillträddande skulle i den lägre tjänsten hava kommit i åtnjutande av lön enligt sådan löneklass, som är gällande jämväl för den högre lönegraden, skall han vara berättigad att omedelbart erhålla lön enligt närmast högre löneklass.

Ordinarie tjänsteman, som före tillträddandet av högre tjänst åtnjöt lön enligt löneklass, som är närmast lägre än den, till vilken han på grund av nyssnämnda föreskrift eller stadgandet i 10 § 1 mom. bör vid befordran hänföras, äger att, för omedelbar eller framtida uppflyttning till högre löneklass i den nya tjänsten, räkna sig till godo den tid intill tre år, varunder han tillhört berörda lägre löneklass; dock att vad sålunda stadgats icke skall gälla, då befordran till tjänst inom högre lönegrad inträffar före det tre år förflutit från tiden för en föregående befordran, som medfört dylikt tillgodoräknande.

2. Tjänsteman, som efter egen ansökning förflyttas från tjänst inom högre till tjänst inom lägre lönegrad, åtnjuter lön enligt den lönegrad, han vid förflyttningen tillhörde; dock må lönen därvid icke i något fall utgå enligt högre löneklass än den högsta för den lägre tjänsten gällande.

13 §.

1. Tjänsteman vid riksdagens verk skall icke blott vara underkastad föreskrifterna i de för vederbörande verk gällande reglementariska föreskrifter, instruktioner och stadgar utan ock, därest vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden vid en möjligen inträdande förändrad organisation av verket eller eljest kan varda stadgad, ävensom, därest vissa till verket hörande göromål överflyttas till annat verk jämväl inom den civila statsförvaltningen, vara pliktig att, med bibehållande av den lönegrad han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål, eller, efter vederbörligt förordnande, tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överlämnas. Tjänsteman är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom verket uti innehavande lönegrad, där han, till befordrande av arbetets oavbrutna gång, finnes vara lämplig och behövlig.

2. Tjänsteman vid riksdagens verk skall, därest sådant av omständigheterna påkallas, vara pliktig att, likaledes med bibehållande av den lönegrad han innehar, låta sig förflyttas till befattning inom annat riksdagens verk. Angående sådan förflyttning förordna delegerade, som i 34 § sägs, efter hemställan av den myndighet, varunder tjänstemannen lyder.

3. Tjänsteman vid riksdagens verk skall tillika vara underkastad den förflyttning till annan befattning, jämväl i lägre lönegrad, vid verket, tjänsteman i riksbanken även den förflyttning till annan tjänstgöringsort, som kan bli va honom i behörig ordning ålagd.

Varder tjänsteman utan något sitt förvållande sålunda förflyttad till tjänst inom lägre lönegrad, skall han likväl åtnjuta lön enligt den lönegrad, han vid förflyttningen tillhörde. Har förflyttning till tjänst inom lägre lönegrad däremot föranletts av något tjänstemannens förfarande i tjänsten, skall lön till honom utgå enligt de för den lägre tjänsten stadgade grunder, dock med iakttagande

att, om tjänstemannen i den högre befattningen åtnjöt lön enligt högre löneklass än som finnes fastställd för den lägre tjänsten, han skall bibehållas vid den löneklass han förut tillhörde.

4. Nedflyttas befattning till lägre lönegrad, äger den, som då innehar tjänsten, uppbära lön i den lönegrad, befattningen förut tillhörde, intill dess han avgår från befattningen i fråga.

14 §.

Till tjänsteman, som är bosatt å sådan ort inom de norra delarna av landet, där vistelsen på grund av klimatiska och fysiologiska förhållanden kan, fransett ökade levnadskostnader, anses medföra avsevärda olägenheter, utgår *kallortstillägg* med nedanstående för sex olika *kallortsklasser* bestämda belopp för år räknat, nämligen:

för kallortsklass I	60 kronor	för kallortsklass IV	300 kronor
» » II	120 »	» » V	450 »
» » III	195 »	» » VI	600 »

De orter, där kallortstillägg må utgå, samt dessa orters fördelning å kallortsklasser bestämmas i enlighet med vad Kungl. Maj:t fastställt för befattningshavare vid den civila statsförvaltningen.

15 §.

Tjänsteman äger uppbära oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg icke blott för den tid, han tjänstgjort å egen eller annan befattning inom verket, utan även för den tid, under vilken han enligt bestämmelserna i 21 § eller särskilda föreskrifter åtnjutit semester eller tjänstfrihet, eller vilken han med vederbörligt medgivande använt för att utom sin tjänstgöringsort göra iakttagelser eller idka studier, som kunna tjäna verkets intressen.

16 §.

1. Därest tjänsteman av behörigen styrkt sjukdom, i andra fall än uti 2 mom. avses, hindras att tjänstgöra, äger han åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg under högst så lång tid av ett och samma kalenderår, att ledigheten för sjukdom tillika med semester icke överstiger 45 dagar, men skall, så framt ej den myndighet, varunder han lyder, för särskilt fall finner skäl annorlunda medgiva, för tid därutöver å lönen vidkännas ett *tjänstledighetsavdrag* till belopp för dag räknat, som framgår av efterföljande tabell:

A. För manliga tjänstemän.

Löneklass enligt 9 § avd. A.	Tjänstledig- hetsavdrag.		Löneklass enligt 9 § avd. A.	Tjänstledig- hetsavdrag.		Löneklass enligt 9 § avd. A.	Tjänstledig- hetsavdrag.	
	kr.	öre.		kr.	öre.		kr.	öre.
1	1	—	11	2	30	21	5	50
2	1	10	12	2	50	22	6	—
3	1	20	13	2	75	23	6	50
4	1	30	14	3	—	24	7	—
5	1	40	15	3	25	25	7	50
6	1	50	16	3	50	26	8	—
7	1	65	17	3	75	27	8	50
8	1	80	18	4	—	28	9	—
9	1	95	19	4	50	29	9	50
10	2	10	20	5	—			

B. För kvinnliga tjänstemän.

Löneklass enligt 9 § avd. B.	Tjänstledig- hetsavdrag.		Löneklass enligt 9 § avd. B.	Tjänstledig- hetsavdrag.		Löneklass enligt 9 § avd. B.	Tjänstledig- hetsavdrag.	
	kr.	öre.		kr.	öre.		kr.	öre.
1	—	60	8	1	30	15	2	25
2	—	70	9	1	40	16	2	40
3	—	80	10	1	50	17	2	60
4	—	90	11	1	65	18	2	80
5	1	—	12	1	80	19	3	—
6	1	10	13	1	95	20	3	25
7	1	20	14	2	10	21	3	50

2. Har tjänsteman skadats till följd av olycksfall i tjänsten och därigenom blivit hindrad att tjänstgöra å egen eller annan befattning, skall han:

a) om olycksfallet medfört sjukdom, åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg, så länge sjukdomen varar, samt

b) om olycksfallet, efter upphörande av därav förorsakad sjukdom, medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan, under tiden likaledes åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg, dock högst intill dess sex månader förflutit från dagen för olycksfallet, men skall tjänstemannen för tid därutöver av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i

1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, så framt ej vederbörande myndighet medger, att sådant avdrag icke skall äga rum eller skall ske med lägre belopp än nyss sagts.

3. Har tjänsteman förbjudits att tjänstgöra till förekommande av smittofara, må han under tiden åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg, dock högst under sex månader, men skall tjänstemannen för tid därutöver av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, så framt ej vederbörande myndighet medger, att sådant avdrag icke skall äga rum eller skall ske med lägre belopp än nyss sagts.

4. Föreskrifterna i denna paragraf gälla endast för tid, intill dess, enligt vad därom är särskilt stadgat, skyldighet att avgå från tjänsten inträder.

17 §.

Tjänsteman, vilken beviljats ledighet av annan anledning än i 15 och 16 §§ omförmäles eller är hindrad att bestrida sin tjänst på grund av giltigt förfall, skall för sådan tid av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 16 § 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, samt kan förpliktas att av avlöningen ytterligare avstå, vad med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt.

18 §.

Har tjänsteman erhållit befrielse från viss del av tjänstgöringen, må av vederbörande myndighet bestämmas, om och i vad mån avdrag å avlöningen för sådan tid må äga rum.

19 §.

1. Tjänsteman skall, om han därtill förordnas, vara skyldig att såsom vikarie bestrida befattning inom högre lönegrad. Omfattar vikariatet längre tid i oavbruten följd än sju dagar, äger han för den tid vikariatet varar uppbära särskild *vikariatsersättning* med ett belopp för dag räknat, motsvarande skillnaden mellan det i 16 § 1 mom. angivna tjänstledighetsavdraget i lägsta löneklassen för, å ena sidan, den högre befattningen och, å andra sidan, den vikarierandes egen tjänst, dock med minst 50 öre om dagen.

2. Därest vikariat varar i en följd längre tid än tre månader, må på vederbörande myndighet ankomma att tilldela den vikarierande större ersättning än i 1 mom. sägs, om särskilda omständigheter därtill föranleda och i den mån medel finnas för sådant ändamål tillgängliga.

3. Ersättning till vikarie för tjänsteman, som meddelats i 18 § omförmäld befrielse från viss del av tjänstgöringen, må, där ej undantagsvis vikariatsersättning finnes böra utgå enligt de i 1 mom. av förevarande paragraf angivna grunder, bestämmas till det lägre belopp, som prövas skäligt.

4. Vad i 1 och 2 mom. stadgats skall äga motsvarande tillämpning i fråga om tjänsteman, som uppehåller ledig tjänst eller erhållit uppdrag att bestrida göromål, vilka eljest ankomma på tjänsteman inom högre lönegrad.

20 §.

1. Varder tjänsteman avstängd från tjänstgöring eller tagen i håkte, skall hans avlöning under tiden innehållas, så framt ej finnes skäligt låta honom uppbära något därav.

2. Avhåller sig tjänsteman från tjänstgöring utan att hava av vederbörande myndighet erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall, må han för den tid icke åtnjuta någon avlöning.

21 §.

1. Tjänsteman äger årligen, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta *semester* under nedan angivna antal dagar:

	Intill det år, under vilket tjänstemannen fyller 40 år.	Från och med det år, under vilket tjänste- mannen fyller 40 år.
Manliga tjänstemän, tillhörande 1—5 lönegraderna	20 dagar	30 dagar
„ „ tillhörande 6—14 lönegraderna, samt kvinnliga tjänstemän	25 „	35 „
„ „ tillhörande 15—18 lönegraderna	35 „	45 „
„ „ tillhörande 19—20 lönegraderna	45 „	45 „

Kassörer och andra tjänstemän, som hava sig anförtrodd kassavård, äro pliktiga att begagna sig av semester å tid, som bestämmes av vederbörande överordnad myndighet.

2. Där driftens behöriga skötsel kräver tjänstgöring jämväl under sön- och helgdag, skall tjänsteman, i den mån så utan avsevärda svårigheter kan ske, beredas *tjänstfrihet* minst varannan sådan dag!

22 §.

Därest åt tjänsteman såsom bostad anvisas lägenhet, som disponeras av vederbörande verk, skall han vara skyldig att bebo densamma samt iakttaga de närmare föreskrifter, som, utöver vad här nedan stadgas, kunna varda meddelade rörande lägenhetens begagnande.

a) För begagnande av sålunda anvisad *tjänstebostad* skall tjänsteman månadsvis i förskott erlägga ersättning genom avdrag å avlöningen för näst föregående månad. Är bostadsinnehavaren på grund av tjänstledighet eller av annan anledning icke berättigad att uppbära någon avlöning för föregående månad eller förslår ej utgående avlöningsbelopp, skall nämnda ersättning eller vad däri brister i stället kontant inbetalas. Intill dess ersättningens storlek blivit bestämd, på sätt i b) sägs, skall densamma utgå med det av vederbörande myndighet fordrade beloppet, med rätt för bostadsinnehavaren att, därest beloppet sedermera nedsattes, återbekomma vad han erlagt för mycket.

b) Ersättning för tjänstebostad, däri inbegripen gottgörelse för centraluppvärmning, om sådan finnes anordnad, bestämmes med hänsyn till det hyrespris, som å orten i allmänhet gäller för liknande lägenhet, och fastställles genom överenskommelse mellan vederbörande myndighet och tjänstemannen. Kan sådan överenskommelse icke träffas, skall frågan hänskjutas till den lönenämnd, som omförmäles i 35 §. Över nämndens beslut i sådant ärende må klagan ej föras.

Jämkning av fastställd ersättning för tjänstebostad må icke påkallas, förrän minst ett år förflutit från det ersättningen senast fastställdes.

c) Innehavare av tjänstebostad eller, om han avlidit, hans dödsbo skall, därest annan överenskommelse icke träffats, avträda bostaden å den fardag, som infaller näst efter tre månader från det uppsägning skett; dock skall, såvida ej annorlunda överenskommes, avflyttning ske:

därest bostadsinnehavaren befordras eller i annan ordning förflyttas till tjänst, i vilken ny tjänstebostad anvisas honom, inom skälig tid därefter, men då sådan bostad ej anvisas honom, å den fardag, som inträffar näst efter tre månader från det han erhöi kännedom om beslutet rörande befordringen eller förflyttningen,

därest bostadsinnehavaren avgår ur tjänst på grund av uppnådd pensionsålder, nästa fardag därefter, samt

därest han av annan anledning avgår ur tjänst eller entledigas, vid den löpande månadens utgång.

d) Innehavare av tjänstebostad eller, om han avlidit, hans dödsbo skall i den omfattning, som kan finnas lämplig, och mot skälig gottgörelse upplåta nödigt utrymme i bostaden för tjänstemannens vikarie eller efterträdare.

23 §.

I de fall, då på grund av särskilda omständigheter provas skäligt tillhandahålla tjänsteman för hans bostad erforderligt *bränsle*, skall ersättning därför, beräknad efter verkets självkostnadspris, erläggas i den ordning, vederbörande myndighet bestämmer.

24 §.

Är tjänsteman enligt meddelade föreskrifter pliktig att under tjänstutövning vara iförd *tjänstedräkt* eller bära tjänstetecken eller påkallar tjänstgöringens art nyttjandet av särskild beklädnad, må för ändamålet erforderliga klädespersedlar eller materialier, som anses icke böra utlämnas såsom lån, kunna tillhandahållas av vederbörande myndighet mot ersättning enligt grunder, delegerade, som i 34 § sägs, meddela.

25 §.

Tjänsteman erhåller vid skada till följd av olycksfall i tjänsten på vederbörande myndighets bekostnad erforderlig *läkarvård* jämte läkemedel samt, där olycksfallet medfört förlust eller nedsättning av arbetsförmågan, jämväl andra till arbetsförmågans höjande nödiga hjälpmedel, allt enligt de närmare bestämmelser, delegerade, som i 34 § sägs, meddela.

I den mån vid något av riksdagens verk en utvidgad rätt i förenämnda hänseende anses böra ifrågakomma, skall lända till ofterrättelse vad riksdagen därutinnan beslutar.

26 §.

1. För tjänsteresa inom riket, vilken är att hänföra till extra förrättning, utgår ersättning enligt grunderna för gällande resereglemente.

Tjänstemännens placering å resereglementets klasser bestämmes av delegerade, som i 34 § sägs.

2. För sådana regelbundet eller ofta återkommande resor, som innefattas i tjänstemans vanliga tjänstutövning, må tjänsteman åtnjuta ersättning enligt särskilda av vederbörande myndighet meddelade bestämmelser.

3. Under tjänstutövning å annan ort än stationeringsorten må tjänsteman i riksbanken kunna komma i åtnjutande av *tjänstgöringstraktamente* enligt av fullmäktige i riksbanken bestämda grunder, dock icke i något fall till högre belopp än den för tjänstemannen enligt grunderna för resereglementet utgående traktamentsersättning.

27 §.

Då tjänsteman utan egen ansökning eller därom uttryckt önskan förflyttats från en tjänstgöringsort till en annan eller eljest ålagts förändrad bostadsort, eller då tjänsteman till följd av befordran eller förordnande att uppehålla högre tjänst nödgats flytta till annan ort än den förutvarande tjänstgöringsorten, skall han vara berättigad att erhålla skäligen *ersättning för flyttningskostnad* samt för den ökade utgift, som för honom må hava uppstått därigenom, att han måst vidkännas kostnad för bostad å såväl den gamla som den nya tjänstgöringsorten, allt enligt de närmare bestämmelser, vederbörande myndighet meddelar i huvudsaklig överensstämmelse med vad i dessa hänseenden gäller beträffande befattningshavare inom den civila statsförvaltningen.

28 §.

Tjänsteman, som utför kassörsgöromål, må kunna enligt av riksdagen fastställda grunder erhålla *felräkningspenningar*.

För tid, varunder här avsedd tjänsteman åtnjuter semester eller eljest icke tjänstgör, uppbäras de med tjänsten förenade felräkningspenningar av vikarien.

29 §.

Till vissa i detta kapitel avsedda tjänstemän må för särskilda uppdrag utgå arvoden i enlighet med vad därom särskilt finnes stadgat. Sådant arvode utgår emellertid icke för annan tid än då tjänsteman utövar sin befattning eller åtnjuter semester.

30 §.

Ersättning till tjänsteman för tjänstgöring vid vederbörande verk må icke utbetalas utöver vad i detta reglemente förutsättes eller eljest enligt beslut av

riksdagen må utgå, så framt ej för fullgörande av visst uppdrag eller arbete, som kan anses falla utom tjänstemannens vanliga tjänstutövning, anvisats särskilda medel eller den myndighet, varunder tjänstemannen lyder, finner skäl medgiva särskild gottgörelse.

31 §.

Avlider tjänsteman, skall till hans dödsbo såsom *begravningshjälp* utbetalas ett belopp, motsvarande en tiondel av hans oavkortade årslön vid tiden för dödsfallet, dock högst 500 kronor. I nämnda belopp skall den vid dödsfall till följd av olycksfall i arbetet enligt lag och särskild författning utgående begravningshjälp anses inbegripen.

2 avd. Icke-ordinarie befattningshavare.

32 §.

Till vissa icke-ordinarie befattningshavare utgår *arvode* med i staten för vederbörande verk angivet belopp.

33 §.

Beträffande övriga icke-ordinarie befattningshavare fastställas grunderna för avlöningsförmånerna av delegerade, som i 34 § sägs.

3 avd. Delegerade för riksdagens verk och lönenämnd.

34 §.

De i detta reglemente avsedda delegerade utgöras av två av fullmäktige i riksbanken och två av fullmäktige i riksgäldskontoret, vilka dessa fullmäktige inom sig utse, samt ordföranden i styrelsen för riksdagsbiblioteket.

Gäller fråga, som enligt reglementet skall av delegerade avgöras, tjänsteman vid justitieombudsmansexpeditionen eller militieombudsmansexpeditionen, skola justitieombudsmannen eller militieombudsmannen deltaga i ärendets avgörande.

Delegerade från fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret utses för en tid av ett år. Instruktion för delegerade utfärdas av bankoutskottet.

35 §.

Där det enligt detta reglemente ankommer på delegerade, som i 34 § sägs, att utfärda föreskrifter i ämne, som omhandlas i reglementet, bör, innan sådant ärende till avgörande företages, yttrande inhämtas från en *lönenämnd*, som jämväl har att bereda andra ärenden av huvudsakligen löneteknisk natur, vilka må finnas lämpligt hänskjuta till densamma.

Denna nämnd, i vilken löntagar-, förvaltnings- och de allmänna intressena böra vara representerade, skall bestå av sju medlemmar, vilka jämte lika antal suppleanter för dem tillsättas av bankoutskottet varje gång för en tid av tre år.

Instruktion för nämnden utfärdas av bankoutskottet, som jämväl meddelar bestämmelser rörande ersättning till nämndens medlemmar samt om gäldande av kostnaderna för nämndens verksamhet.

36 §.

Över delegerades beslut äger den, på vars rätt beslutet kan inverka, att hos bankoutskottet anföra besvär, därvid klaganden dock, såvida besvären skola till prövning upptagas, bör inom trettio dagar efter bevisligen erhållen del av det meddelade beslutet sitt missnöje därmed hos delegerades ordförande skriftligen anmäla; varjämte vid enahanda äventyr åligger honom att senast en månad före riksdagens början sina besvär ingiva till delegerades ordförande, av vilken desamma jämte delegerades utlåtande däröver till bankoutskottet överlämnas.

Besvär om delegerades nyss före eller under riksdagens samvaro i dylika mål meddelade beslut böra inom fjorton dagar efter delfäendet, den dagen likväl oräknad, omedelbart av vederbörande till bankoutskottet inlämnas.

4 avd. Reglementets tillämplighet m. m.

37 §.

Innehar tjänsteman omedelbart före den tidpunkt, då detta reglemente träder i kraft för det verk han tillhör, befattning å då gällande stat för verket, och vill han icke underkasta sig detta reglementes villkor och bestämmelser ävensom särskilda av riksdagen beslutade föreskrifter, och kan han icke heller därtill lagligen förbindas, skall han göra anmälan i nämnda hänseende till vederbörande myndighet före den 1 november 1921. Tjänsteman, som före sistberörda tidpunkt gjort dylik anmälan, skall varda bibehållen vid honom enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom.

En var annan, som, utan att tillhöra äldre lönestat, vid den tidpunkt, då detta reglemente träder i kraft för vederbörande verk, innehar ordinarie befattning vid verket eller som senare tillträder sådan befattning, är pliktig att underkasta sig detta reglementes föreskrifter och villkor samt särskilda av riksdagen beslutade föreskrifter ävensom dels minskning i eller upphörande av såväl extra inkomster, som kunna medfölja befattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed, som ock de förmåner och ersättningar, vilka omförmälas i 28 och 29 §§, dels ock de ändrade bestämmelser, som kunna varda utfärdade rörande i 16 § 3 mom., 25, 26 och 27 §§ berörda hänseenden samt i fråga om pension.

Därjämte skall tjänsteman vara underkastad de bestämmelser i fråga om förflyttning från befattning i riksdagens verk till befattning inom den civila statsförvaltningen, vilka framdeles kunna varda meddelade.

Detta reglemente skall lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1922; dock må med tillsättandet av byråintendentsbefattningen vid militieombudsmansexpeditionen anstå, så länge nuvarande innehavaren kvarstår i denna tjänst, dock högst till den 1 januari 1924, skolande för sådant fall till den, som upprätthåller tjänsten, från ordinarie avlöningsanslaget utgå arvode med belopp, icke överstigande vad som enligt detta reglemente tillkommer en befattningshavare i 15:e lönegraden.

Bilaga till avlöningsreglementet.

Tjänsteförteckning

angivande antalet ordinarie befattningar vid vederbörande verk ävensom för vissa av dessa befattningar de särskilda lönegrader, till vilka de äro hänförliga enligt den i 9 § av avlöningsreglementet intagna löneplan.

Verk och befattningar.	Avdelning och lönegrad enligt löneplanen.	Verk och befattningar.	Avdelning och lönegrad enligt löneplanen.
Riksbanken.			
Huvudkontoret.			
1 bankoskreterare och ombudsman	A 20	1 förste eldare	A 3
8 bankokommissarier	A 20	1 andre chaufför	A 3
1 sekreterare	A 16	Avdelningskontoret i Göteborg.	
1 statistiker	A 16	1 verkställande styrelseledamot, arvode enligt 5 § i reglementet	—
8 kamrerare	A 16	1 kamrer	A 16
4 kamrerare	A 15	8 tjänstemän (1 revisor, 1 registrator, 1 korrespondent, 3 kassörer och 2 bokhållare)	A 14
50 tjänstemän (1 aktuarie, 1 kontrollant å utrikesavdelningen, 1 arkivarie, 2 registratorer, 4 revisorer, 8 kassörer, 1 föreståndare för sedelräkningsavdelningen, 1 föreståndare för mynträkningsavdelningen, 2 korrespondenter och 29 bokhållare)	A 14	5 kammarskrivare	A 10
20 kammarskrivare	A 10	6 kammarskrivare	A 9
28 kammarskrivare	A 9	2 kameralbiträden, kvinnliga	B 3
12 kontorsskrivare, kvinnliga	B 5	2 bankvaktmästare	A 3
10 kameralbiträden, kvinnliga	B 3	2 gårdskarlar	A 1
5 kontorsbiträden, kvinnliga	B 1	Avdelningskontoret i Malmö.	
1 brandmästare och övervaktmästare	A 6	1 verkställande styrelseledamot, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 maskinist	A 6	1 kamrer	A 16
1 förste bankvaktmästare och vice brandmästare	A 5	7 tjänstemän (1 revisor, 1 registrator, 1 korrespondent, 2 kassörer och 2 bokhållare)	A 14
1 biträdande maskinist	A 4	4 kammarskrivare	A 10
1 förste chaufför	A 4	4 kammarskrivare	A 9
21 bankvaktmästare	A 3	2 kameralbiträden, kvinnliga	B 3
		2 bankvaktmästare	A 3
		1 gårdskarl	A 1

Verk och befattningar.	Avdelning och löne- grad enligt löneplanen.	Verk och befattningar.	Avdelning och löne- grad enligt löneplanen.
Övriga avdelningskontor.		Riksdagens hus.	
23 verkställande styrelseledamöter, arvoden enligt 5 § i reglementet . . .	—	1 materialförvaltare och övervaktmästare	A 8
14 kamrerare	A 15	1 övermaskinist	A 8
9 kamrerare	A 14	1 biträdande maskinist och reparatör	A 4
23 kassörer	A 12	2 portvakter	A 2
23 registratorer	A 11	2 eldare	A 1
39 kammarskrivare	A 9	Riksdagsbiblioteket.	
8 kameralbiträden, kvinnliga	B 3	1 överbibliotekarie	A 20
23 bankvaktmästare	A 2	1 förste bibliotekarie	A 15
Riksgäldskontoret.		1 andre bibliotekarie	A 13
1 riksgäldssekreterare och ombudsman.	A 20	1 förste expeditiionsvakt	A 3
1 riksgäldskommissarie	A 20	1 expeditiionsvakt	A 1
1 förste revisor	A 17	Justitieombudmansexpeditionen.	
1 sekreterare	A 16	1 sekreterare	A 15
2 kamrerare	A 16	1 kanslibitråde, kvinnligt	B 3
1 notarie	A 14	1 expeditiionsvakt	A 1
1 kassör	A 14	Militieombudsmansexpeditionen.	
1 statistiker och bokhållare	A 14	1 byråintendent	A 15
2 revisorer	A 14	1 kanslibitråde, kvinnligt	B 3
2 kammarskrivare	A 10	1 expeditiionsvakt	A 1
3 kammarskrivare	A 9		
5 kontorskrivare, kvinnliga	B 5		
10 kameralbiträden, kvinnliga	B 3		
3 kontorsbiträden, kvinnliga	B 1		
1 förste riksgäldsvaktmästare	A 4		
4 riksgäldsvaktmästare	A 2		

Förslag
till
särskilda bestämmelser
angående tillämpning av avlöningsreglementet för befattningshavare vid
riksdagens verk.

I samband med det av riksdagen antagna avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk hava av riksdagen beslutats följande särskilda bestämmelser att i övrigt beträffande nedannämnda befattningshavare lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1922.

I. Riksbanken.

1. Tjänsteman vid riksbankens avdelningskontor å annan ort än i Göteborg och Malmö — dock icke verkställande styrelseledamot — må kunna av fullmäktige medgivas att med sin befattning tills vidare förena tjänst å kommuns stat, därest sådant ej anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i riksbanken.

2. Med befattning i riksbanken må ej förenas uppdrag eller annan befattning, som fullmäktige anse vara av beskaffenhet att icke lämpligen böra innehavas av tjänsteman i riksbanken.

3. a) Verkställande styrelseledamot vid riksbankens avdelningskontor äger årligen, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester under 45 dagar.

b) Därest verkställande styrelseledamot av behörigen styrkt sjukdom hindras att tjänstgöra, äger han åtnjuta oavkortat arvode under högst så lång tid av ett och samma kalenderår, att ledigheten för sjukdom tillika med semester icke överstiger 45 dagar, men skall, så framt ej fullmäktige för särskilt fall finna skäl annorlunda medgiva, för tid därutöver å arvodet vidkännas ett tjänstledighetsavdrag till belopp för dag räknat, utgörande för verkställande styrelseledamot vid avdelningskontoret i Göteborg eller Malmö 12 kronor och för annan verkställande styrelseledamot 10 kronor.

c) Har verkställande styrelseledamot skadats till följd av olycksfall i tjänsten och därigenom blivit hindrad att tjänstgöra eller har han förbjudits att tjänstgöra till förekommande av smittofara, gälla för honom i tillämpliga delar föreskrifterna i 16 § 2—4 mom. i avlöningsreglementet.

d) Erhåller verkställande styrelseledamot annan ledighet än i a)—c) här ovan omförmäles eller är han hindrad att bestrida sin befattning på grund av giltigt förfall, beror på prövning av fullmäktige, i vad mån han av avlöningen skall avstå belopp utöver vad i b) förmäles.

e) Beträffande ersättning i förekommande fall till vikarie för verkställande styrelseledamot skola i tillämpliga delar gälla bestämmelserna i 19 § uti avlöningsreglementet.

4. Så länge andre bankosekreteraren C. G. H. Törneblad hvarstår i sin nuvarande tjänst, äger han åtnjuta samtliga de förmåner, som tillkomma befattningshavare i 17:e lönegraden.

5. Felräkningspenningar må utgå vid riksbankens huvud- och avdelningskontor med nedan angivna belopp:

Vid huvudkontoret.

1,500 kronor åt en var av åtta tjänstemän, vilka förordnas att utföra kassörsgöromål,

1,500 » » » » » två tjänstemän, som förordnas att förestå, den ena sedelräkningsavdelningen och den andra mynträkningsavdelningen,

600 kronor åt den tjänsteman, vilken förordnas att förestå bronsmyntkassan.

Vid avdelningskontoret i Göteborg.

1,500 kronor åt en var av tre tjänstemän, vilka förordnas att utföra kassörsgöromål,

600 » » en var av två tjänstemän, vilka förordnas, den ena att förestå mynträknningen och den andra att biträda kassören i upp- och utlåningskassan med mottagande av inbetalningar från allmänheten.

Vid avdelningskontoret i Malmö.

1,500 kronor åt en var av två tjänstemän, vilka förordnas att utföra kassörsgöromål.

Vid övriga avdelningskontor.

750 kronor åt en var av tjugutre kassörer.

6. Fullmäktige äga att tilldela vaktmästarpersonalen lämplig uniformsbeklädnad vid tjänstgöring och chaufför erforderliga uniforms- och arbetspersedlar ävensom att dels till befattningshavare, tillhörande vaktmästarpersonalen vid huvudkontoret, anvisa de särskilda arvoden för

postbefordran och inkasseringssupdrag samt för tjänstgöring vid brandanstalterna, som fullmäktige finna skäligen, dels ock, när fullmäktige därtill finna skäl, tilldela chaufför lämpliga premier för sparsamhet med förbrukningsartiklar och god skötsel av materielén.

7. Utöver vad i avlöningsreglementet förutsättes, äga fullmäktige, där de finna särskilda omständigheter sådant påkalla, tilldela lämpliga arvoden åt tjänstemän inom avdelningen för riksbankens utrikes affärer; likasom ock fullmäktige äga, därest till föreståndare för vårderna av stora förvaringsvalvet vid huvudkontoret förordnas tjänsteman i annan lönegrad än den 20:e, tilldela sådan tjänsteman ett särskilt arvode av högst 900 kronor för år.

8. Till envar av brandmästaren, maskinisten och vice brandmästaren vid huvudkontoret utgår för beredskapstjänst ett särskilt arvode av 300 kronor för år.

II. Riksgäldskontoret.

1. Till kassören må utgå felräkningspenningar till belopp av högst 1,200 kronor för år.

2. Den vaktmästare, som förordnas att biträda vid mottagande och utlämnande av riksdagstryck, må utöver honom tillkommande lön av fullmäktige tilldelas ett arvode av högst 200 kronor för år.

III. Riksdagens hus.

1. Materialförvaltaren och övervaktmästaren äger åtnjuta fri uniformsbeklädnad.

2. Portvakterna äga åtnjuta fri bostad med nödigt bränsle samt elektriskt ljus med en strömförbrukning av högst 150 kilowattimmar om året ävensom fri uniformsbeklädnad; och skola med avseende å bostaden dels i tillämpliga delar lända till efterrättelse bestämmelserna i avlöningsreglementets 22 § dels ock iakttagas de föreskrifter, som må av fullmäktige i riksgäldskontoret meddelas.

IV. Justitieombudsmannens och militieombudsmannens expeditioner.

Uppstår ledighet i befattning, må vederbörande ombudsman, där det för befattningens ändamålsenliga återbesättande finnes erforderligt, låta med tillsättandet anstå under en tid av högst två år, ägande ombudsmannen förordna därtill skicklig person att emellertid upprätthålla befattningen.

Bilaga 3.

Förslag

till

bestämmelser i fråga om rätt till pension för ordinarie tjänstemän vid riksdagens verk.

1 §.

För verkställande styrelseledamot vid riksbankens avdelningskontor ävensom för en var ordinarie tjänsteman vid riksdagens verk, som tillsättes genom fullmakt eller genom konstitutorial och å vilken avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk äger tillämpning, skola i fråga om rätt till pension samt skyldighet att avgå från tjänsten tills vidare och intill dess annorledes varder förordnat gälla följande bestämmelser.

2 §.

För tjänsteman, vilken innehar förordnande såsom verkställande styrelseledamot vid riksbankens avdelningskontor, skall i pensionshänseende gälla vad i 3—14 §§ här nedan är stadgat, därvid verkställande styrelseledamot vid avdelningskontoret i Göteborg eller Malmö anses tillhöra 20:e lönegraden och annan verkställande styrelseledamot 18:e lönegraden.

3 §.

För de i 3 kap. av förenämnda avlöningsreglemente avsedda tjänstemän skola för bestämmande av pensions belopp gälla nedan angivna särskilda pensionsunderlag:

För manliga tjänstemän:

	Kronor.		Kronor.
1:a lönegraden	1,644	7:e lönegraden	2,844
2:a »	1,716	8:e »	3,036
3:e »	1,824	9:e »	3,240
4:e »	1,920	10:e »	3,444
5:e »	2,160	11:e »	3,684
6:e »	2,436	12:e »	3,924

	Kronor.		Kronor
13:e lönegraden	4,200	17:e lönegraden	6,036
14:e »	4,476	18:e »	6,360
15:e »	5,076	19:e »	6,684
16:e »	5,724	20:e »	6,996

För kvinnliga tjänstemän:

	Kronor.		Kronor
1:a lönegraden	1,200	5:e lönegraden	2,136
2:a »	1,440	6:e »	2,256
3:e »	1,704	7:e »	2,676
4:e »	1,800	8:e »	3,204

Därest vid beräkning av pensionsbelopp enligt dessa bestämmelser beloppet icke är i helt krontal jämnt delbart med tolv, skall detsamma avrundas till närmast högre sålunda delbara tal.

4 §.

Tjänsteman skall såsom bidrag till kostnaden för beredande av pension erlagga pensionsavgift med nedan angivna belopp för år räknat:

För manliga tjänstemän:

	Kronor.		Kronor.
1:a lönegraden	48	11:e lönegraden	174
2:a »	51	12:e »	192
3:e »	57	13:e »	213
4:e »	63	14:e »	234
5:e »	75	15:e »	279
6:e »	90	16:e »	330
7:e »	114	17:e »	354
8:e »	129	18:e »	378
9:e »	141	19:e »	399
10:e »	156	20:e »	420

För kvinnliga tjänstemän:

	Kronor.		Kronor.
1:a lönegraden	63	5:e lönegraden	123
2:a »	78	6:e »	132
3:e »	93	7:e »	159
4:e »	102	8:e »	192

Pensionsavgift erlägges månadsvis i efterskott genom avdrag å tjänstemannens avlöning.

Är tjänstemannen på grund av tjänstledighet eller av annan anledning icke berättigad att uppbära någon avlöning för månaden eller förslår ej utgående avlöningsbelopp, skall pensionsavgiften eller vad däri brister i stället kontant inbetalas. Försummas detta, skall det sålunda förfallna beloppet avdragas å hans därefter utfallande avlönings- eller pensionsbelopp.

5 §.

Pensionsavgifterna ingå från tjänstemän i riksbanken till riksbankens pensionsfond och från tjänstemän vid riksdagens övriga verk till riksgäldskontorets pensionsfond.

6 §.

Rätt att återbekomma erlagda pensionsavgifter medgives allenast vid övergång till annan statstjänst, därest med inträdet i denna tjänst är förenad skyldighet att för beredande av pension erlägga retroaktiv avgift, dock ej till högre belopp än det, vartill retroaktivavgiften uppgår.

7 §.

Tjänstår för erhållande av pension beräknas för tid, under vilken tjänsteman efter fyllda aderton år i statens tjänst innehaft ordinarie eller extra ordinarie befattning eller annan anställning, som prövas vara därmed jämförlig, eller ock bestritt förordnande å sådan tjänst. Vid sådan tjänstårsberäkning skall avdrag göras för tid omfattande minst femton dagar i följd, under vilken ledighet från tjänsten ägt rum, dock icke för tid, varunder tjänsteman utan att tjänstgöra å sin befattning ägt uppbära oavkortad avlöning eller eljest åtnjutit ledighet på grund av sjukdom, olycksfall i tjänsten eller offentligt uppdrag eller för fullgörande av honom åliggande militär tjänstgöring eller för resa, som med vederbörligt tillstånd företagits till egen utbildning.

8 §.

Skyldighet att från tjänsten avgå med pension till samma belopp som det för tjänsten gällande pensionsunderlag inträder för manlig tjänsteman vid riksbanken och vid riksdagens hus vid uppnådda sextiofem levnadsår och trettiofem tjänstår och i övrigt vid uppnådda sextiosju levnadsår och trettiofem tjänstår samt för kvinnlig tjänsteman vid uppnådda sextio levnadsår och trettio tjänstår, den myndighet, under vilken tjänstemannen lyder, obetaget att, på framställning av tjänstemannen, låta med avskedet anstå, därest och så länge den pensionsberättigade prövas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna verket, dock icke i något fall längre än till fyllda sjuttio år.

9 §.

Manlig tjänsteman, som fyllt sextio år och uppnått trettiofem tjänstår, vare, därest han efter ådagalagt välförhållande anhåller om avsked, berättigad att åtnjuta pension till belopp motsvarande tre fjärdedelar av det för tjänsten

gällande pensionsunderlag. Under enahanda förutsättning vare kvinnlig tjänsteman, som fyllt femtiofem år och uppnått trettio tjänstår, berättigad att åtnjuta pension med motsvarande andel av det för hennes tjänst gällande pensionsunderlaget.

Endast i händelse av bevislig oförmögenhet till vidare tjänstgöring kan pension erhållas av manlig avskedssökande, som icke uppnått sextio levnadsår och trettiofem tjänstår, eller av kvinnlig avskedssökande, som icke uppnått femtiofem levnadsår och trettio tjänstår. Pensionsbeloppet bestämmes då efter tjänståren allena medelst avdrag å det i första stycket av denna paragraf omförmälda pensionsbeloppet för varje bristande tjänstår av en trettiofemtedel för manlig och en trettiondedel för kvinnlig tjänsteman.

Överstiga däremot tjänståren trettiofem för manlig och trettio för kvinnlig tjänsteman eller åldersåren sextio för manlig och femtiofem för kvinnlig tjänsteman, ökas det i första stycket av denna paragraf bestämda pensionsbeloppet antingen för varje överskjutande tjänstår med en trettiofemtedel för manlig och en trettiondedel för kvinnlig tjänsteman eller ock för varje överstigande åldersår med en sextiondedel för manlig och en femtiofemtedel för kvinnlig tjänsteman. Därest bådaddera beräkningssätten kunna vinna tillämpning, användes det beräkningssätt, som utfaller förmånligast för avskedssökanden.

Pensionsbeloppet må dock icke i något fall överstiga beloppet av det för tjänsten gällande pensionsunderlaget.

10 §.

Då sådant för göromålens säkra och skyndsamma gång finnes erforderligt, kunna, efter framställning av den myndighet, varunder tjänsteman lyder, delegerade, som i 34 § avlöningsreglementet sägs, på pensionsstat förflytta tjänsteman, som av sjukdom eller minskad arbetsförmåga är förhindrad att vidare på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina åligganden, oaktat han ej anmält sig om avsked. I sådant fall må efter omständigheterna den, som avskedas, i pension tilläggas ett belopp, antingen motsvarande hela det för honom gällande pensionsunderlaget, evad de föreskrivna levnads- och tjänståren äro uppnådda eller icke, eller ock en del av pensionsunderlaget, dock ej mindre än vad med tillämpning av bestämmelserna i nästföregående paragraf belöper.

11 §.

Rätt till pension tillkommer ej den, som blivit från tjänsten avsatt eller för fel eller försumlighet skild från tjänsten.

Har pensionstagare blivit dömd till straffpåföljd, vilken utestänger från behörighet och rättigheter, som omförmälas i 2 kap. 19 § strafflagen, eller, i stället för avsättning, till straff enligt 2 kap. 17 § strafflagen, skola, efter det sådant beslut vunnit laga kraft, två tredjedelar av pensionen anses förverkade och pensionen alltså utgå med endast en tredjedel av det ursprungliga beloppet.

12 §.

Pension utgår från och med dagen näst efter den, då avgång från tjänsten ägt rum, till och med den månad, under vilken pensionstagaren avlider eller pensionsrätten eljest upphör.

13 §.

Pensionsbelopp, som icke uttagits inom tre år, sedan det till betalning förfallit, vare förverkat och tillfalle pensionsfonden, dock med rätt för delegerade, som i 34 § avlöningsreglementet sägs, att, efter prövning av anledningen till försummelsen, medgiva beloppets utbetalning, om framställning göres därom.

14 §.

Den tjänsteman jämlikt 35 § i förenämnda avlöningsreglemente åliggande skyldighet att underkasta sig de ändrade bestämmelser, som kunna varda utfärdade i fråga om pension, skall jämväl innefatta skyldighet att underkasta sig sådana ändringar i pensionsrätten, som kunna varda fastställda i sammanhang med det statsunderstödda pensionsväsendets centralisering.

Bilaga 4.

Förslag till avlöningsstater.**I. Riksbanken.****Ordinarie avlöningsstat.****A. Fullmäktige.**

Till envar av sju fullmäktige arvode 8,000 kronor	56,000 kr.	
Därutöver arvoden:		
till ordföranden	2,000 »	
» förste deputeraden	36,000 »	
» vardera av två andre deputerade 14,000 kronor	28,000 »	
» den fullmäktig, som besörjer tillsynen vid riksbankens pap-		
persbruk	2,000 »	
Ersättningar till fullmäktiges vikarier, förslagsanslag	9,000 »	133,000 kr.

B. Tjänstemännen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	2,120,000 kr.	
Vikariatersättningar, förslagsanslag	50,000 »	
Arvode till vetenskapligt biträde för vården av riksbankens mynt- och medalj-		
samling	600 »	
Arvoden à 3,600 kronor till sex styrelseledamöter vid avdelningskontoren i		
Göteborg och Malmö	21,600 »	
Arvoden à 2,000 kronor till fyrtiosex styrelseledamöter vid övriga avdelningskontor	92,000 »	
Arvode till ombudsmannen vid avdelningskontoret i Göteborg ¹	4,800 »	
Arvode till ombudsmannen vid avdelningskontoret i Malmö	3,000 »	
Arvoden à 800 kronor till två ombudsmän vid avdelningskontoren i Luleå		
och Visby	1,600 »	
Avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare samt ersättningar för		
extra arbeten m. m., förslagsanslag	100,000 »	
Bidrag till utländska studieresor för riksbankens tjänstemän, förslagsanslag,		
högst	4,000 »	
Pensioner åt f. d. tjänstemän, förslagsanslag	120,000 »	
		förslagsanslag 2,650,600 kr.

¹ Så länge den nuvarande ombudsmannen kvarstår å övergångsstat, skall ifrågavarande arvode besparas.

Övergångsavlöningsstat.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.	Åldertillägg till lön.	Pensionsunderlag.
	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.
<i>Avdelningskontoret i Göteborg</i>					
1 tjänsteman i andra tjänstegraden (ombudsman)	3,200	1,600	4,800	{ 500 kr. efter 5 år, 500 kr. efter ytterligare 5 år. }	4,000
Personligt avlöningstillägg till vaktmästar Gustaf Alfred Hansson	—	—	100		

II. Riksgäldskontoret och riksdagens hus.**Avlöningsstat.****A. Fullmäktige.**

Till envar av sju fullmäktige arvode 4,000 kronor	28,000 kr.	
Därutöver		
till ordföranden	1,000 »	
» förste deputeraden	10,000 »	
» andre »	3,000 »	
Ersättningar till fullmäktiges vikarier, förslagsanslag	2,000 »	44,000 kr.

B. Tjänstemännen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	220,000 kr.
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	7,000 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	70,000 »
Pensioner åt f. d. tjänstemän, förslagsanslag	11,000 »
Förslagsanslag 352,000 kr.	

III. Riksdagsbiblioteket.**Avlöningsstat.**

Arvoden à 500 kronor till tre styrelseledamöter, förslagsanslag, högst	1,500 kr.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	34,000 »
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	1,000 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, förslagsanslag, högst	4,000 »
Förslagsanslag 40,500 kr.	

IV. Justitieombudsmans- och militeombudsmansexpeditionerna.

Avlöningsstat för justitieombudsmansexpeditionen.

Avlöning till justitieombudsmannen	17,040 kr.
Gottgörelse till justitieombudsmannens ersättare, förslagsanslag	2,200 »
Avlöning till en byråchef, förslagsanslag, högst	11,940 »
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	14,060 »
Vikariatersättningar, förslagsanslag	1,500 »
Pensioner åt f. d. tjänstemän, förslagsanslag	5,500 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag, högst	3,000 »

Förslagsanslag 55,240 kr.

Avlöningsstat för militeombudsmansexpeditionen.

Avlöning till militeombudsmannen	17,040 kr.
Gottgörelse till militeombudsmannens ersättare, förslagsanslag	2,200 »
Avlöning till en byråchef, förslagsanslag, högst	11,940 »
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	14,060 »
Vikariatersättningar, förslagsanslag	1,500 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag, högst	5,000 »

Förslagsanslag 51,740 kr.

*Bilaga A.**Till Bankoutskottet.*

Med skrivelse den 16 innevarande april har 1902 års löneregleringskommitté till bankoutskottet överlämnat betänkande angående reglering av löneförhållanden m. m. för befattningshavare vid riksdagens verk, innefattat i delen LXIV av kommitténs tryckta betänkanden.

På sätt å sid. 62 av detta betänkande angives, hava fullmäktige i riksbanken i skrivelse den 10 juni 1920 till Konungen anhållit, att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt kommittén att i samband med utarbetande av förslag till nya stater för befattningshavare vid statsdepartementen, vissa centrala ämbetsverk och fångvårdsstaten även uppgöra förslag till ny avlöningsstat för riksbanken, varefter denna framställning överlämnats till kommittén med kungl. remiss den 18 juni 1920.

Å sid. 143 av betänkandet har kommittén sammanfattat de åtgärder från riksdagens sida, som erfordras för genomförande av kommitténs i betänkandet framlagda förslag.

Sedan kommittén med särskild skrivelse till fullmäktige överlämnat tryckt exemplar av förenämnda betänkande, få fullmäktige härmed till utskottet avgiva yttrande över nämnda förslag.

Enligt vad kommittén under avdelningen allmänna synpunkter (sid. 70 och följande) framhållit, har nu gällande, år 1914 enligt kommitténs förslag antagna avlöningsstat för riksbanken både i fråga om själva statens uppställning och i avseende på avlöningsvillkor fått anpassning efter då för centrala ämbetsverken i allmänhet gällande stater. Sedan därefter för kommunikationsverken genomförts ny definitiv lönereglering enligt väsentligt nya principer samt dessa blivit antagna även vid genomförande av lönereglering för befattningshavare vid statsdepartementen och vissa centrala ämbetsverk, förordar nu kommittén, att motsvarande avlöningsbestämmelser fastställas för befattningshavare vid riksdagens verk.

Då från det allmännas synpunkt måste vara önskvärt, att inom statsförvaltningen största möjliga enhetlighet i avlöningsgrunder är rådande samt redan nu avlöningsstaterna för riksdagens verk i stort sett äro uppställda i överensstämmelse med ett flertal hittills gällande stater inom den civila statsförvaltningen, vilja fullmäktige ansluta sig till vad kommittén sålunda förordat samt finna därvid lämpligt och praktiskt, att de nya avlöningsbestämmelserna sammanföras i

ett gemensamt avlöningsreglemente för riksdagens samtliga verk med särskilda föreskrifter för varje verk beträffande de förhållanden, som kunna vara säregna för verket; och hava fullmäktige efter granskning av kommitténs förslag till avlöningsreglemente för befattningshavare vid riksdagens verk jämte särskilda bestämmelser angående tillämpning av detta reglemente ävensom föreslagna pensionsbestämmelser icke funnit anledning till någon erinran mot dessa förslag.

Beträffande tjänsternas placering å den föreslagna avlöningssskalan har kommittén erinrat om de särskilda tjänstgöringsförhållanden, som äro rådande inom riksbanken och som föranlett en särställning för befattningar därstädes med något högre lönenivå i jämförelse med andra befattningar inom statsförvaltningen.

Kommittén har icke nu ifrågasatt någon ändring i huvudsak av denna undantagsställning för riksbankens personal, men då den nya löneplanen med sitt större antal lönegrader bereder möjlighet till en mera noggrann klassificering av tjänsterna än enligt nuvarande tjänstegrader, har kommittén ingått på en värdesättning av varje befattning för sig efter arbetets art och tjänsteansvar samt i sammanhang därmed vidtagit vissa jämkningar i grupperingen. Den av kommittén på grund härav företagna uppdelningen av befattningarna i riksbanken å den nya avlöningssskalans tjugo lönegrader hava fullmäktige, efter granskning, funnit i det hela väl avvägd och hava därför med undantag endast på en punkt, som här nedan skall närmare beröras, ej någon erinran mot den för riksbanken upprättade tjänsteförteckningen.

Beträffande bankokommissariernas placering å avlöningssskalan instämma fullmäktige i den av undertecknad Norberg och herr Langborg mot kommitténs förslag härutinnan anmälda reservationen. Den tjänsteman, som inom riksbanken benämnas förste revisor, har nämligen å sin tjänst göromål med sådant ansvar och av sådan betydelse för riksbankens inre förvaltning, att det enligt fullmäktiges mening ej vore lämpligt eller tillrådligt, att han placeras i en lägre lönegrad än övriga avdelningschefer. Och då arbetet med ledningen av riksbankens huvudbokföring och upprättande av bankens bokslut prövats vara så krävande, att detsamma ansetts böra anförtras åt en tjänsteman i kommissariegrad, hava fullmäktige ej heller beträffande denna avdelningschef funnit skäl vara anförda att bryta nu bestående likställighet mellan avdelningscheferna. Fullmäktige hemställa således, att samtliga bankokommissarier hänföras till tjugonde lönegraden.

I samband med revision av avlöningsstaten för riksbanken har kommittén tagit under överbäggande vissa organisatoriska spørsmål, och lämnas redogörelse för behandlingen därav å sid. 77 och följande i betänkandet. Vad kommittén här föreslagit i fråga om inrättande av nya tjänster och uppflyttning av tjänster till högre grad står i överensstämmelse med uttalanden, som, efter samråd under hand med övriga fullmäktige, inom kommittén gjorts av den bland fullmäktige, vilken såsom särskild ledamot deltagit i kommitténs arbeten, och föranleder sålunda ej någon erinran från fullmäktiges sida.

Beträffande organisationen av vissa mindre avdelningskontor, där efter år 1914 kontorsstyrelsen bestått av kontorsföreståndare och en vid hans sida stående kontrollant, vilja fullmäktige ytterligare framhålla, att enligt den erfarenhet, som under tillämpning av denna styrelseform vid avdelningskontoren vunnits, densamma icke kan anses vara tillfredsställande. Detta gäller särskilt från kontrollsynpunkt. Vål är det sant, såsom i reservation av herr Edbom mot denna del av betänkandet anföres, att i praktiken icke kunnat påvisas något fall, då

banken på grund av bristande kontroll tillskyndats skada, men detta torde mera vara beroende på tjänstemännens samvetsgrannhet än på kontrollens effektivitet. Och den bland fullmäktige, som närmast handhaver ledningen av avdelningskontoren, har vid inspektioner funnit anledning till anmärkningar med hänsyn till kontrollen vid de efter år 1914 omorganiserade kontoren. Fullmäktige hava sålunda kommit till den övertygelsen, att man beträffande dessa kontor bör återgå till samma styrelseform som vid övriga mindre avdelningskontor.

I sammanhang härmed vilja fullmäktige emellertid uttala den uppfattningen, att — om också omförmälda förenklade organisation visat sig icke kunna fylla nödiga anspråk på trygghet för riksbanken vid de i residensstäderna inrättade avdelningskontoren med deras särskilt för statsförvaltningens räkning omfattande och betydelsefulla kassarörelse — man framdeles, när det befinner lämpligt att även på andra orter inrätta riksbankskontor, bör taga under övervägande, huruvida icke för vissa mindre platser en enklare organisationstyp bör komma till användning (expeditions- och kommissionskontor).

Herr Lindstedts i reservation framställda anmärkning mot kommitténs förslag att till fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamt överlåta avgörandet av vissa frågor rörande tillämpning av avlöningsreglementet, där i motsvarande fall inom statsförvaltningen i övrigt avgörandet förbehållits Kungl. Maj:t, finna fullmäktige sakna fog. Teoretiskt mest riktigt vore tvivelsutan, att beträffande riksdagens verk avgörandet i dylika frågor förbehölles riksdagen själv, men då riksdagen är samlad endast under en del av året, är det principiellt fullt riktigt, att riksdagens befogenhet i förevarande fall överlåtes på de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret, vilka ständigt äro samlade och som redan förut i vissa avseenden bemyndigats att gemensamt företräda riksdagen. Fullmäktige finna alltså den av kommittén föreslagna anordningen ej allenast hava hävd utan jämväl vara mest praktisk och anse icke någon berättigad anledning till erinran häremot föreligga. I varje fall finna fullmäktige uteslutet, att ifrågavarande avgörande överlämnas *endast* till fullmäktige i riksgäldskontoret.

Mot de av kommittén föreslagna övergångsanordningar vid tillämpning av det nya avlöningsreglementet hava fullmäktige icke någon annan erinran, än att fullmäktige i anslutning till vad undertecknad Norberg i avgiven reservation yrkat beträffande vaktmästaren vid riksbankens avdelningskontor i Göteborg Gustaf Alfred Hansson, finna det vara fullt överensstämmande med riksdagens förut angående honom fattade beslut, att även vid denna lönereglering för honom å övergångsstat uppföres det personliga arvode, som utöver anslagen avlöning tillerkänts honom vid 1904 års riksdag.

Vad kommittén anfört i betänkandets avdelningar rörande avlöningsstaten för riksbanken och kostnadsberäkningar ger icke anledning till något särskilt uttalande från fullmäktige.

Under återopande av vad sålunda anförts, få fullmäktige hemställa,

att bankoutskottet ville föreslå riksdagen
dels godkänna det av kommittén upprättade förslag till
avlöningsreglemente för befattningshavare vid riksdagens verk
jänte den vid detta reglemente fogade tjänsteförteckning för
riksbanken med den ändring, att vid huvudkontoret i tjugonde
lönegraden (A 20) uppföras 8 bankokommissarier och att i

stället 2 i adertonde lönegraden (A 18) uppförda bankokommissarier utgå ur förteckningen;

dels godkänna det av kommittén upprättade förslag till särskilda bestämmelser angående tillämpning av nämnda avlöningsreglemente i vad dessa bestämmelser röra riksbanken;

dels godkänna det av kommittén upprättade förslag till bestämmelser i fråga om rätt till pension för ordinarie tjänstemän vid riksdagens verk;

dels ock fatta de övriga beslut, som enligt kommitténs sammanfattning å sid. 143 och 144 i betänkandet erfordras för genomförande från och med år 1922 av kommitténs förslag, dock med den ändring i fråga om förslag till övergångsavlöningsstat för riksbanken, att därå upptages jämväl personligt tillägg till lönen för vaktmästaren vid avdelningskontoret i Göteborg Gustaf Alfred Hansson 100 kronor.

Protokollsutdrag innehållande särskild mening från en av fullmäktige bifogas. Stockholm den 28 april 1921.

VICTOR MOLL

R. NORBERG

SVEN PALME

WALTER PHILIPSON

E. A. NILSON

CHR. L. TENOW

E. Langborg

Utdrag av protokollet, hållet hos fullmäktige i riksbanken den 28 april 1921.

§ 7. På hemställan av deputerade beslöto fullmäktige att över kommitténs förslag till lönerreglering beträffande riksbanken till bankoutskottet avgiva yttrande i skrivelse enligt registraturet.

Herr *Palme* anmälde följande avvikande mening samt anförde:

»I lönerregleringskommitténs förslag till ny avlöningsstat för riksbanken äro andre bankosekreteraren (nu tjänsteman i tredje graden) och aktuarien (nu tjänsteman i andra graden) placerade i resp. 16 och 14 lönegraden, d. v. s. i samma lönegrad som övriga till resp. tjänstegrader hörande tjänstemän. Titeln för den förstnämnde skulle enligt kommitténs förslag utbytas mot sekreterare för erhållande av likformighet med motsvarande befattningshavare i riksgäldskontoret.

Mot kommitténs förslag i denna del hava fullmäktige icke funnit anledning till erinran. Då jag hyser en från fullmäktiges flertal avvikande mening beträffande dessa tjänster, har jag velat anföra min reservation mot fullmäktiges beslut; och får jag i anseende härå anföra följande.

Som nämnt har i kommittéförslaget uttalats beträffande sekreterarbefattningen, att likformighet borde förefinnas med motsvarande befattningshavare i riksgäldskontoret. Jag vill i avseende härå erinra, att enligt § 69 i det för nämnda verk gällande reglemente är stadgat, att de tjänstemän, som anställas vid fullmäktiges kansli, böra hava avlagt den akademiska examen, som fordras för att vinna inträde i Konungens kansli eller i rättegångsverken samt att den, vilken befordras till ombudsmanssysslan, bör hava fullgjort vad författningarna föreskriva i avseende på dem, som i domarevärv må begagnas. Enligt § 63 i riksbankens reglemente kan till ombudsman endast den nämnas, som avlagt prov för inträde i rikets rättegångsverk, vilket även erfordras för anställning till tjänstgöring i ombudsmansexpeditionen vid huvudkontoret. Förstnämnda reglemente förutsätter alltså endast *en* enda tjänsteman med nämnda juridiska kompetens, varemot att döma av ordalagen i bankoreglementet det torde vara avsett att *utom ombudsmannen* skall finnas *en eller flere* tjänstemän med anställning å ombudsmansexpeditionen. Dessa tjänstemän måste följaktligen uppfylla samma kompetensvillkor som ombudsmannen. Att märka är ock, att under en lång följd av år för göremålens behöriga skötande å nämnda expedition varit anställda flere tjänstemän. Att döma av resp. reglementen synes sekreteraren i riksgäldskontoret sakna kompetens att fullständigt vikariera för riksgäldssekreteraren och ombudsmannen, medan i riksbanken andre bankosekreteraren och aktuarien äga fullt samma juridiska kompetens som förste bankosekreteraren och ombudsmannen.

Nu angivna förhållanden synas mig icke tala för riktigheten av kommitténs åsikt beträffande likformigheten med riksgäldskontorets motsvarande befattningshavare.

Då riksdagen år 1919 fastställde ny lönestat för kommunikationsverken, yttrade riksdagen bland annat, att befattningar, för vilka högre examen på det juridiskt-administrativa området vore kompetensvillkor, skulle uppflyttas i högre löneklass än förut varit fallet. I enlighet med de direktiv, som givits lönekommittén vid dess tillsättande, hade särskilt befattningar, för vilka högre teknisk bildning vore kompetensvillkor, blivit uppflyttade i högre löneklass än förut varit fallet. Detta ansåg riksdagen gälla även ett mindre antal befattningshavare med juridiskt-administrativ ställning. Att märka är särskilt, att för såväl telegrafverket som statens järnvägar och vattenfallsverk föreslogs en ny, högre sekreterargrad, benämnd *förste sekreterare*, avsedd såsom regel för befattningshavare med högre examen på det juridiskt-administrativa området eller därmed ämförlig kompetens, vilka tillika intoge ställningen såsom byråchefs närmaste man och ställföreträdare. Denna tjänst placerades i 17 lönegraden.

Bankosekreteraren och ombudsmannen är enligt förslaget likställd med byråchef. Fullmäktige hava vid senaste lönereglering framhållit, att bankosekreteraren och ombudsmannens närmaste man, vilken det åligger att jämte bankosekreteraren övervaka och ansvara för arbetet å expeditionerna, vid alla tillfällen, då bankosekreteraren är frånvarande, skall övertaga dennes funktioner. I analogi med vad som fastslagits för kommunikationsverken synes mig ifrågavarande tjänsteman böra uppflyttas till 17 lönegraden och bibehållas vid den nuvarande benämningen andre bankosekreterare.

Vad beträffar aktuarien har denne uppenbarligen att vid förfall för bankosekreteraren och ombudsmannen eller sekreteraren bestrida deras göromål; och anser jag därför med hänsyn såväl härtill som ock att han enligt reglementets bestämmelser bör vara tjänsteman med juridisk kompetens, att han bör sättas på ett högre plan än övriga tjänstemän i graden och därför uppflyttas i närmast högre lönegrad eller 15 lönegraden.

I allmänhet hyser jag den åsikten, att den kompetens, som förvärfvas genom s. k. domaremeriter, bör, i fall där juridiskt bedömande erfordras, betraktas såsom särskilt betydelsefull och förty berättiga till ett visst försteg i löneställning.»

Som ovan.

Ur protokollet

Marcus Öhlin.

*Bilaga B.**Till riksdagens bankoutskott.*

I anledning av framställning från fullmäktige i riksgäldskontoret uppdrog Kungl. Maj:t den 18 juni 1920 åt löneregreringskommittén att i samband med utförandet av kommittén den 31 december 1919 meddelat uppdrag att verkställa utredning beträffande definitiv löneregrering för befattningshavare vid statsdepartementen, centrala ämbetsverken och fångvårdsstaten verkställa utredning och avgiva förslag till ny löneregrering för riksgäldskontorets personal, vilket uppdrag ansetts omfatta även reglering av löneförhållandena för den under fullmäktige lydande personalen vid riksdagens hus.

Sedan åt kommittén uppdragits att avgiva förslag till löneregrering jämväl för befattningshavarna vid riksbanken, riksdagsbiblioteket samt justitie- och militieombudsmansexpeditionerna, har kommittén i ett sammanhang utarbetat förslag till löneregrering m. m. för samtliga riksdagens verk; och har undertecknad Lagerbjelke jämlikt förordnande av Kungl. Maj:t såsom särskild ledamot av kommittén deltagit i berörda arbete.

Vid granskning av det betänkande rörande reglering av löneförhållanden m. m. beträffande riksdagens verk, som kommittén efter fullbordat arbete överlämnat till fullmäktige, hava fullmäktige funnit sig kunna i huvudsak ansluta sig till kommitténs förslag. Särskilt vilja fullmäktige uttala, att fullmäktige finna praktiskt och lämpligt, att avlöningsbestämmelserna för samtliga riksdagens verk blivit sammanförda i ett för verken gemensamt avlöningsreglemente med tillhörande tjänsteförteckning och särskilda tillämpningsbestämmelser samt pensionsföreskrifterna upptagna i en jämväl gemensam författning. För utnyttjande av de möjligheter till en rättvis inbördes placering i avlöningshänseende av de olika tjänsterna, som det nya avlöningssystemet medgiver, synes det fullmäktige befogat att, såsom kommittén gjort, å olika lönegrader uppdelat befattningar, som nu i lönehänseende äro likställda.

Fullmäktige övergå härefter till att yttra sig rörande två av kommittén berörda frågor angående uppförande å ordinarie stat av vissa extra befattningshavare.

Kommittén framhåller å sid. 81 i sitt betänkande, att å riksgäldskontorets stat för närvarande finnas 3 kvinnliga biträdesbefattningar av högre grad, och 6 av lägre grad, under det att de extra kvinnliga biträdenas antal utgör ej mindre än 35, varav ett flertal varit anställda i verket under tämligen lång tid. Kommittén förklarar sig till följd därav hava funnit skäligt understödja en genom riksgäldskontorets representant i kommittén framställd önskan, om uppförande å

stat av ytterligare 6 kvinnliga biträden, därav två med mera kvalificerade arbetsuppgifter.

Den av kommittén sålunda framförda frågan om beredande av ordinarie anställning åt ytterligare ett antal av riksgäldskontorets stora kvinnliga personal vilja fullmäktige bestämt förorda. Även om de extra kvinnliga arbetskrafterna å riksgäldskontoret komma att något minskas, i vilket avseende må framhållas, att fyra extra biträden nyligen blivit uppsagda från sin anställning, lider det dock intet tvivel om, att det vida övervägande antalet av de kvinnliga biträdena fylla ett stadigvarande behov av arbetskraft. Det synes vid sådant förhållande vara fullt berättigat, liksom till gagn för verket, att åtminstone de äldsta och bäst meriterade av dessa biträden beredas den mera tryggade ställning, som en ordinarie anställning innebär. Av de biträden, som vid bifall till förevarande förslag, skulle komma i fråga att beordras till ordinarie, är intet antaget senare än år 1917. Av de sex ordinarie befattningar, varom fråga är, erfordras såsom av kommitténs redogörelse framgår, en å räkenskapsavdelningen med göromål såsom kassakontrollant och en å obligations- och kupongavdelningen med förmanenskap för avdelningens ganska talrika kvinnliga personal. Då de göromål, som skulle tillkomma innehavarna av båda dessa befattningar, måste anses vara av mera kvalificerad art än dem som åligga de nuvarande kvinnliga biträdena av lägre grad, böra nämnda befattningshavare i avlöningshänseende likställas med de nuvarande biträdena av högre grad, d. v. s. enligt kommitténs förslag placeras i femte lönegraden av löneplanen för kvinnliga tjänstemän. De fyra återstående nya biträdesbefattningarna böra jämföras med de nuvarande biträdesbefattningarna av lägre grad och sålunda hänföras till tredje lönegraden. Tjänsternas placering bör lämpligen bliva den av kommittén angivna, d. v. s. en å räkenskapsavdelningen, två å obligations- och kupongavdelningen samt en å statsskuldboksavdelningen.

Såsom kommittén meddelar, finnes för närvarande å staten för riksdagens hus uppförd en förste eldare men icke några eldare. Kommittén förklarar sig med anledning därav och då fyra eldare hava stadig sysselsättning i huset, vilja biträda ett av riksgäldskontorets representant i kommittén framställt förslag, att två av dessa eldare måtte uppföras å ordinarie stat. Jämväl till detta av kommittén framförda förslag vilja fullmäktige uttala sin anslutning.

Såsom ovan nämnts, ansluta sig fullmäktige i huvudsak till kommitténs förslag. I några fall anse sig fullmäktige emellertid böra ifrågasätta en jämkning däri.

Det första av dessa fall gäller riksgäldskontorets vaktmästare. Dessa befattningshavare, som för närvarande åtnjuta avlöning lika med vaktmästarna vid riksbankens huvudkontor, hava av kommittén hänförs till andra lönegraden utan rätt att, såsom nu är fallet, åtnjuta fri uniformsbeklädnad. Vaktmästarna vid riksbankens huvudkontor har kommittén placerat i tredje lönegraden, varjämte kommittén förklarat sig finna lämpligt, att de med hänsyn till de särskilda förhållanden, som äro rådande i riksbanken, fortfarande må åtnjuta fri uniformsbeklädnad. I betraktande av vad fullmäktige i kommitténs betänkande inhämtat rörande de göromål, som åligga riksbankens vaktmästare, hava fullmäktige ej något att erinra mot att riksgäldskontorets vaktmästare erhålla en något mindre fördelaktig ställning i avlöningshänseende än riksbankens vaktmästare, oaktat riksdagen så sent som år 1919 vid lönereglering för vaktpersonalen vid riksdagens

verk uttalat, att den rådande likställigheten i avlöning mellan vaktmästarna vid riksbankens huvudkontor och vid riksgäldskontoret syntes böra upprätthållas. Skillnaden mellan de båda vaktmästarekategorierna synes emellertid bliva väl stor, om ifrågavarande riksbanksvaktmästare skola placeras i en lönegrad över riksgäldskontorets vaktmästare och därjämte få behålla förmånen av fri uniform; och vilja fullmäktige med anledning därav hemställa, att riksgäldskontorets förste vaktmästare och vaktmästare, vilkas tjänstgöringsförhållanden i mycket överensstämma med riksbanksvaktmästarnas, må behålla den förmån av fri uniformsbeklädnad, som de nu åtnjuta. Då, såsom kommittén uttalat, riksgäldskontorets vaktmästare till följd av arten av kontorets verksamhet måste anses hava ett mera ansvarsfullt och krävande arbete, än som åligger såväl de i första lönegraden placerade vaktmästarna i den civila statsförvaltningen i allmänhet som de av kommittén till samma lönegrad hänfödda vaktmästarna i riksdagsbiblioteket samt vid justitie- och militieombudsmansexpeditionerna, torde skillnaden i avlöningshänseende mellan nu senast berörda vaktmästare och vaktmästarna i riksgäldskontoret ej bliva oskäligt stor, även om de sistnämnda få — utöver avlöning enligt andra lönegraden — åtnjuta fri uniformsbeklädnad.

I en till fullmäktige ingiven framställning, vilken bilägges denna skrivelse, hava riksgäldskontorets vaktmästare hemställt, att fullmäktige ville föreslå deras likställande i lönehänseende med riksbankens vaktmästare. Av vad ovan blivit anfört framgår, att fullmäktige ej anse sig kunna understödja denna framställning i vidare mån än beträffande den fria uniformsbeklädnaden.

Ett annat fall, vari fullmäktige anse skäl tala för en jämkning i kommitténs förslag, gäller de två eldare i riksdagshuset, som vid bifall till fullmäktiges av kommittén understödda förslag skulle komma att från och med år 1922 uppföras å ordinarie stat. Dessa befattningshavare hava av kommittén hänförts till den första lönegraden. Det må emellertid framhållas, att de för närvarande åtnjuta en årlig avlöning — dyrtidstillägg oberäknat — av 2,280 kronor d. v. s. mer än vaktmästarnas i riksgäldskontorets avlöning utan ålderstillägg, 2,200 kronor. Vid sådant förhållande vilja fullmäktige hemställa, att ifrågavarande eldare placeras i samma lönegrad som riksgäldskontorets vaktmästare d. v. s. den andra, och detta så mycket hellre som den eldare, vilken för närvarande finnes uppförd i staten för riksbankens huvudkontor med avlöning lika med vaktmästare, av kommittén under benämning förste eldare hänförts till samma lönegrad som vaktmästarna vid riksbankens huvudkontor d. v. s. den tredje. Enligt vad fullmäktige inhämtat, intager den av kommittén såsom förste eldare betecknade befattningshavaren i riksbanken ej någon förmansställning, utan hans arbete är av ungefär enahanda beskaffenhet som eldarnas i riksdagshuset.

I en till fullmäktige ingiven framställning, som bilägges denna skrivelse, hava övervaktmästaren och övermaskinisten i riksdagshuset hemställt, att de jämte biträdande maskinisten måtte utöver den avlöning, de enligt kommitténs förslag skulle erhålla, få åtnjuta förmånen av fri bostad. Då enligt det nya avlöningssystemets principer ersättning skall erläggas för upplåten tjänstebostad, böra enligt fullmäktiges mening synnerligen starka skäl anföras, därest undantag i detta avseende skola göras. I fråga om portvakterna i riksdagshuset måste sådana skäl anses vara för handen; och kommittén har även föreslagit, att dessa befattningshavare må bibehålla förmånen av fri bostad jämte bränsle och lyse. Med hänsyn till den krävande och till viss tid ej begränsade tjänstgöring, som

åligger såväl övervaktmästaren som övermaskinisten och biträdande maskinisten, samt den därav följande bundenheten i riksdagshuset under större delen av dygnet, synas goda skäl föreligga för ett undantag från ovan berörda principer jämväl i fråga om dessa befattningshavare; och vilja fullmäktige sålunda för sin del förorda den föreliggande framställningen.

I avgiven reservation har en ledamot av kommittén, herr Edbom, i fråga om den å riksgäldskontorets kansli anställda notarien, vilken av kommittén, i likhet med kassören samt statistikern och bokhållaren, hänförts till fjortonde lönegraden, uttalat, att han ej ansåge tillräckliga skäl föreligga att placera en tjänst, som ända till år 1920 bestritts av amanuenser, så högt som i sagda lönegrad; och erinrar reservanten om, att, då bankoutskottet år 1919 på framställning av fullmäktige tillstyrkte inrättande av en notarietjänst i andra lönegraden, vid utskottets utlåtande var fogad en reservation, vari yrkades den nya befattningens uppförande i första lönegraden. I den redogörelse för de göromål, som enligt hans förmenande åligga bemälde notarie, har reservanten emellertid gjort sig skyldig till ett misstag, enär större delen av de av honom uppräknade göromålen utföras av den amanuens, som fortfarande är anställd å riksgäldskontorets kansli. Såsom åtminstone i någon mån framgår av den redogörelse för tjänstemännens i riksgäldskontoret göromål, som finnes intagen å sid. 46 och följande i betänkandet, äro de notarien åliggande arbetsuppgifterna av mera kvalificerad art än de av reservanten uppräknade. Nämnda redogörelse kan fullständigas därmed, att notarien i ej ringa utsträckning tages i anspråk för biträde med förekommande ombudsmansgöromål samt för utredningar av olika slag, vilka kräva såväl gott omdöme som juridisk utbildning. Enligt fullmäktiges uppfattning måste notariens göromål i väsentliga delar anses vara av den art, att de betinga tjänstens placering i den högre av de lönegrader, å vilka de nuvarande tjänsterna av andra graden enligt kommitténs förslag uppdelats.

I avgivna reservationer hava herrar Risling och Zetterqvist i egenskap av representanter för riksgäldskontorets tjänstepersonal samt herr Mårtensson såsom representant för personalen vid riksdagens hus bl. a. uttalat, den förstnämnde, att kassörens i riksgäldskontoret misräkningspenningar bort av kommittén föreslås till samma belopp som för riksbankens förrättningskassörer d. v. s. 1.500 kronor, herr Zetterqvist, att kommittén bort hänföra förste vaktmästaren i riksgäldskontoret till femte och vaktmästare till tredje lönegraden med bibehållande av förmånen av fri uniformsbeklädnad ävensom att den nuvarande pensionsåldern 65 år bör bibehållas, samt herr Mårtensson, att övervaktmästaren och övermaskinisten i riksdagshuset bort av kommittén placeras i tionde lönegraden och biträdande maskinisten i femte lönegraden samt att övervaktmästarens benämning bör förändras till förrädsförvaltare ävensom att en pensionsålder av 67 år är för hög för personalen vid riksdagens hus.

Av vad fullmäktige redan förut anfört följer, att fullmäktige ej anse sig böra understödja nämnda reservanters berörda uttalanden i vidare mån än vad beträffar den fria uniformsbeklädnaden å riksgäldskontorets vaktmästare. Vad angår frågan om pensionsåldern, synes denna lämpligen böra underkastas förnyad omprövning vid den revision av pensionsbestämmelserna, som enligt kommitténs mening framdeles bör komma till stånd. Fullmäktige hava ej något att erinra mot, att pensionsåldern i avvaktan på denna revision för personalen vid såväl riksgäldskontoret som riksdagens hus bestämmes till den av kommittén föreslagna

Fullmäktige anse sig jämväl böra i detta sammanhang något beröra de reservationer, som avgivits av särskilda ledamoten i kommittén herr Lindstedt samt representanten för riksdagsbibliotekets personal herr Gödel.

Herr Lindstedt har såsom synnerligen otillfredsställande betecknat den av kommittén föreslagna anordningen, att fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamt skola avgöra flertalet av de frågor rörande avlöningsreglementets tillämpning, vilka enligt avlöningsreglementet för den civila statsförvaltningen förbehållits åt Kungl. Maj:t, och i stället föreslagit, att avgörandet i dessa fall måtte överlämnas åt fullmäktige i riksgäldskontoret såsom ett deras särskilda uppdrag. De skäl, som herr Lindstedt härför anfört, synas emellertid fullmäktige föga vägande, och anse fullmäktige den av kommittén föreslagna anordningen lämplig. Att anförtro förevarande frågor avgörande åt riksgäldsfullmäktige ensamma lärar i varje fall ej kunna ifrågakomma.

Med instämmande av särskilda ledamoten herr Lilienberg samt representanterna för personalen vid justitie- resp. militieombudsmansexpeditionen herrar Engström och Centerwall har herr Lindstedt vidare förklarat sig anse mindre lämpligt, att den i 3 § avlöningsreglementet omförmälda lönenämnden tillsättes av den myndighet, som skulle hava att inhämta dess yttrande och i stället föreslagit, att nämnden utses av bankoutskottet. Såsom framgår av betänkandet, har denna utväg även varit under övervägande inom kommittén, som emellertid av praktiska skäl stannat vid att föreslå, att ifrågavarande uppdrag anförtros åt fullmäktige gemensamt.

För sin del vilja fullmäktige ansluta sig till vad kommittén föreslagit i förevarande fråga, som i allt fall torde sakna större betydelse.

Herr Gödel har i sin reservation uttalat, att samtliga myndigheter böra deltaga i besluten rörande för riksdagens verk gemensamma angelägenheter, dock att beslutanderätten syns honom i vissa angivna fall böra överlåtas åt fullmäktige i riksgäldskontoret och i riksbanken gemensamt med rätt för övriga verkens myndigheter att deltaga i beslutet, såvitt ärendet berör ifrågavarande verk, samt i ett par fall åt vederbörande verks myndighet.

Av vad fullmäktige ovan anfört i fråga om herr Lindstedts reservation framgår, att fullmäktige ej vilja ansluta sig till de av herr Gödel framförda synpunkterna utan hålla före, att den av kommittén anvisade lösningen för avgörandet av förevarande frågor är praktisk och lämplig. Givet är, att nödigt samarbete kommer att i dylika frågor äga rum mellan fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret å ena sidan samt biblioteksstyrelsen ävensom justitie- resp. militieombudsmannen å den andra, varför eventuella farhågor för att de mindre verkens intressen ej skulle bli va vederbörigen beaktade enligt fullmäktiges mening måste anses obefogade.

Enligt medgivande av riksdagen uppbär fru Selma Strömbom, född Vesterlund, utöver sin avlöning såsom biträde av högre grad i riksgäldskontoret ett personligt lönetillägg av 200 kronor för år. Berörda medgivande lämnades på fullmäktiges hemställan, då bemälda biträde eljes vid sin befordran till ordinarie befattning skulle hava fått vidkännas minskning med sagda belopp i sina avlöningsförmåner såsom extra biträde. Då vid bifall till föreliggande löneregleringsförslag fru Strömboms avlöning från och med år 1922 skulle komma att utgå med 3,204 kronor mot 2,600 kronor för närvarande, motsvarande en förhöjning av omkring 23 procent, kommer, även om hänsyn tages till det reducerade dyrtids-

tillägg, som utgår på nyreglerade löner, hennes avlöning att bliva sådan, att anledning ej föreligger att för framtiden bibehålla ovanberörda personliga lönetillägg, vilket fullmäktige velat för utskottet anmäla.

Mot vad kommittén anfört i betänkandets avdelningar rörande avlöningsstater och kostnadsberäkningar hava fullmäktige ej något att erinra.

Under återopande av vad sålunda anförts få fullmäktige hemställa, att bankoutskottet ville föreslå riksdagen att, med av fullmäktige ifrågasatta jämkningar,

dels godkänna de av kommittén upprättade förslagen till avlöningsreglemente för befattningshavare vid riksdagens verk jämte vid reglementet fogad tjänsteförteckning för riksgäldskontoret och riksdagens hus, till särskilda bestämmelser angående tillämpning av avlöningsreglementet, i vad dessa röra riksgäldskontoret och riksdagens hus, samt till bestämmelser i fråga om rätt till pension för ordinarie tjänstemän vid riksdagens verk,

dels ock fatta de övriga beslut, som enligt kommitténs sammanfattning å sid. 143 och 144 i betänkandet erfordras för genomförande från och med år 1922 av kommitténs förslag.

Undertecknad Lagerbjelke har låtit till fullmäktiges protokoll anteckna, att han redan hos kommittén gjort uttalanden i samma riktning som fullmäktige här ovan i fråga om löneförmånerna för riksgäldskontorets vaktmästare samt vissa befattningshavare vid riksdagens hus, men att, då dessa uttalanden ej vunnit beaktande, han därstädes låtit frågan falla.

Stockholm den 2 maj 1921.

EMIL KINANDER.

G. LAGERBJELKE.

G. KOBB.

KARL HILDEBRAND.

S. H. KVARNZELIUS.

V. LARSSON.

John Hägglund.

Bilaga C.

Till riksdagens bankoutskott.

Sedan 1902 års löneregleringskommitté den 16 nästlidne april till riksdagens bankoutskott avgivit betänkande rörande reglering av löneförhållanden m. m. beträffande riksdagens verk ävensom i skrivelse samma dag överlämnat exemplår av nämnda betänkande till styrelsen för riksdagsbiblioteket, får styrelsen överdetsamma, i vad det rör riksdagsbiblioteket, avgiva följande yttrande.

De av kommittén framlagda förslag har styrelsen i huvudsak ansett sig kunna tillstyrka. Endast i nedannämnda avseende har styrelsen funnit skäl till erinringar.

Rörande förslag dels till avlöningsreglemente dels ock till bestämmelser i fråga om rätt till pension har representanten inom kommittén för riksdagsbibliotekets personal, riksdagsbibliotekarien V. Gödel framlagt en från kommitté-rades beslut avvikande mening. Denna rör vissa frågor, vilkas avgörande kommittéerade ansett icke böra överlämnas till vederbörande verks myndighet utan hänskjutas till gemensam behandling, därvid beslutanderätten föreslagits skola uppdragas i några fall åt fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamt, i andra åter åt samme fullmäktige efter adjunktion av de övriga verkens myndigheter samt i ännu andra åt »vederbörande fullmäktige», d. v. s. åt bankofullmäktige, när ärendet rör riksbanken, och åt riksgäldsfullmäktige, när ärendet rör såväl riksgäldskontoret som även riksdagsbiblioteket, justitie- och militieombudsmansexpeditionerna.

Med avseende härå har reservanten framhållit, att det torde synas berättigat, att samtliga myndigheter, vilka ju för övrigt äro sinsemellan likställda deltaga i besluten av de för riksdagens verk gemensamma angelägenheter. Därvid kan dock av praktiska skäl synas lämpligt, att, beträffande icke principiella stadganden, varvid ärendena oftast torde komma att angå riksbanken och riksgäldskontoret, beslutanderätten överlåtes åt enbart fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamt, allenast möjlighet hålles öppen för de övriga verkens respektive myndigheter att i beslutet deltaga, såvitt ärendet berör ifrågasvarande verk. I de fall slutligen, där en helt gemensam behandling icke funnits nödig, utan ärendet hänskjutits till »vederbörande fullmäktige», torde beslutanderätten kunna överlämnas åt vederbörande verks myndighet.

Som sin mening har därför reservanten uttalat, att det i här berörda fall borde hava stagats, att beslutanderätten skall utövas, vad beträffar §§ 24, 25, 26: 1, 2, §§ 33 och 34 i avlöningsreglementet, av samtliga verks myndigheter gemensamt,

vad beträffar §§ 4, 11: 1, 2, 13: 2 och 27 i avlöningsreglementet samt § 10 i bestämmelser i fråga om rätt till pension, av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamt, dock att, när ärendet rör riksdagsbiblioteket, justitie- och militieombudsmansexpeditionerna, respektive verks myndighet skall i beslutet deltaga, och,

vad beträffar § 30 i avlöningsreglementet och § 13 i bestämmelser i fråga om rätt till pension, av vederbörande verks myndighet.

Det synes styrelsen, som om genom förslaget, i större utsträckning än erforderligt, inskränkning skett i de befogenheter, som förut tillkommit ett vart av riksdagens verk, och att förty en begränsning lämpligen bör ske av de ärenden, som enligt förslaget skulle bli föremål för gemensam behandling. Där särskilt i fråga om ärenden av mera principiell natur en sådan gemensam behandling anses erforderlig, torde beslutanderätten ej böra överlämnas åt en så månghövudad myndighet som samtliga ledamöter av banko- och riksgäldsfullmäktige med adjunktion i särskilda fall av ledamöterna i biblioteksstyrelsen, jämte justitie- och militieombudsmännen. I stället torde denna beslutanderätt böra överlämnas åt en delegation, bestående förslagsvis av två ledamöter av riksbanksfullmäktige, två ledamöter av riksgäldsfullmäktige, en ledamot av biblioteksstyrelsen samt justitie- och militieombudsmännen. Ledamöterna av riksbanks- och riksgäldsfullmäktige torde böra utses av resp. fullmäktige samt ledamoten från biblioteksstyrelsen av denna styrelse.

Skulle det emellertid anses påkallat att principiellt överlämna beslutanderätten i vissa gemensamma frågor till banko- och riksgäldsfullmäktige, synes i varje fall, på sätt även av reservanten framhållits, i större utsträckning än enligt förslaget biblioteksstyrelsens ledamöter samt justitie- och militieombudsmännen böra äga rätt att deltaga i besluten.

Enligt den till avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen har vaktmästarebefattning vid biblioteket, i likhet med vad som skett inom den civila förvaltningen, uppförts under benämningen expeditionsvakt. Styrelsen anser sig emellertid böra meddela, att hos styrelsen från vaktmästarnes sida gjorts framställning därom, att den gamla benämningen måtte bibehållas, och har därvid med åberopande av de förslag, som av kommitterade gjorts beträffande motsvarande tjänster hos riksbanken och hos riksgäldskontoret — bankvaktmästare och riksgäldsvaktmästare — hemställts, att kommitterades förslag av »förste expeditionsvakt» och »expeditionsvakt» måtte utbytas mot »förste biblioteksvaktmästare», respektive »biblioteksvaktmästare».

För den händelse det framlagda löneregleringsförslaget vinner riksdagens bifall, höra i nu gällande stadgar för riksdagsbiblioteket följande ändringar vidtagas: »Riksdagsbibliotekarien» bör utbytas i § 3 mot »dess överbibliotekare» samt i §§ 5, 8, 14, 20 och 23 mot »överbibliotekarien».

§§ 6, 17, 18, 22 och 25 böra erhålla följande lydelse:

§ 6.

Bibliotekets tjänstinnehavare äro: överbibliotekarien, en förste bibliotekarie, en andre bibliotekarie, en förste expeditionsvakt [event. förste biblioteksvaktmästare] och en expeditorsvakt [event. biblioteksvaktmästare]. Därjämte — — — biträden.

§ 17.

Överbibliotekarien är — — — — biträden och expeditiönsvakter [event. vaktmästare] — — — — övriga medel.

§ 18.

Bibliotekarierna skola, under överbibliotekariens inseende, — — — — göromål.

§ 22.

Riksdagsbibliotekets — — — — semester enligt de i avlöningsreglemente för befattningshavare vid riksdagens verk fastsällda grunder.

§ 25.

Begår överbibliotekarien — — — —. Expeditiönsvakt [event. vaktmästare] eller biträde — — — — från tjänsten.

Med hänsyn till vad ovan anförts, får styrelsen hemställa, att bankoutskottet ville föreslå riksdagen

dels godkänna, vad löneregleringskommittén i sitt betänkande nr LXIV, s. 143—144 föreslagit med beaktande av de härövan av styrelsen gjorda erinringar,

dels vidtaga de ändringar i gällande stadgar för riksdagsbiblioteket, som av ett dylikt riksdagens beslut kunna föranledas.

Stockholm den 2 maj 1921.

Å styrelsens för riksdagsbiblioteket vägnar:

G. THULIN

Vilhelm Gödel.
